

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Balev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sírgöncim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	960 Lej
Fél évre	...	480 Lej
Negyed évre	...	240 Lej
Havonta	...	80 Lej

Hirdetések díjszabás szerin'

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tobo

A polgár nyugalma.

Nem tudunk szabadulni attól a groteszknak látszó gondolatától, hogy Bucurestiben egy titokzatos hivatal működik, amely éjjel-nappal azon töri a fejét, hogyan lehetne az ország polgárait különféle hivatalos eljárásokkal zavarni, bosszantani, nyugtalanítani. Jól tudjuk, ilyen ügyosztálya nincs az állami adminisztrációnak, de mégis szinte napról-napra érzik a polgárok a zavart és nyugtalanságot, amelyet újabb és újabb hivatalos torturák okoznak országukra. A válsággal terhes gazdasági helyzetben az emberek legfőbbje szinte heroikus küzdelmet folytat a mindennapi kenyeréért, agyának minden sejtjét, idegeinek legparányibb rostját is rájárá a gondok, hogy honnan teremtsen elő a maga és családja fentartására szükséges eszközöket. Ebben a létért vívott harcban telik el a polgár minden ideje, itt őrlődik fel minden energiája és bizony igen gyakran — hiába. Nagyon sokan vannak, akik még a mindennapi betevő falatot is csak véres verejtékkel tudják kiverekedni az élettől.

Az állam pedig, amelyet a polgár filléréi tartanak fenn, nemhogy segítené, támogatná őt ebben a súlyos kenyérharcban, de még akadályokat gördít eléje. Az adminisztráció nyikorgó gépezete csak úgy ontja magából a különböző törvényeket és rendeleteket, amelyek ugyszólván állandóan zavarják a polgárságot napi munkájukban. A legutóbbi hetekben például a következő feladatokat rótták az élet férhető foskadozó vállunkra: Minden munkaadónak be kellett jelentenie összes alkalmazottait, azoknak személyi adatait, katonai helyzetét, állampolgárságát, stb. Azután jött a népszámlálás. Kiosztották az ikeket (akit nem találtak otthon, annak érte kellett mennie), külön gondot okozott a kérdőívek pontos és helyes kitöltése, az állampolgársági okmány számának beszerzése, majd a kérdőívek beszolgáltatása. Közben a pénzügyigazgatóság sem pihent. A polgár egymásután kapja az idézéseket: adóbevallás, adótárgyalás, adófelelbezés, végül pedig a legkeservebb: adófizetés. Ha pedig hátralekban van az adóval, úgy jön a végrehajtó, újabb szaladgálás Ponciustól Pilátusig és vissza. Megérkezik az új lakbértörvény. A polgár gondosan és figyelmesen böngészi a cikornyás hivatalos stílusban megfogalmazott paragrafusok százait, elszédül a bonyolult számadások között, azt sem tudja, mihez fogjon először. Annak aztán valóságos kálváriájára az élete, akinek valami lényegtelen és rajta kívül álló okból nincs rendben az állampolgársági ügye. Nem is kell részleteznünk, mennyi kellemetlen és kínos herce-hurcának van az ilyen ember kitéve.

A napi gondokkal küzdő polgárnak valóságos jogtudósnak kell lennie, hogy a gyakori és különböző rendeletek és új törvények utvesztőjében kiismerje magát. Ha aztán már kitanulta ezt a nehéz mesterséget, hátra van még a nagy kérdés: hogy szakítson annyi időt magának az életküzdelem harcaiból, hogy minduntalan felmerülő állampolgári kötelezettségeinek eleget tegyen és gyakran egész délelőttöket elácsorogjon a különböző hivatalok váróterméiben. Honnan vegyen időt mindehhez az egész nap elfoglalt polgár és honnan vegyen idegeket, amelyek már amúgy is elkoptyak a kenyérért való harcban. A polgár tudja, hogy mivel tartozik az államnak és szívesen egyenlíti ki tartozását, de viszont jog-

gal és méltán várhatja el az állami bürokráciától, hogy a fülénél fogva előrángatott adminisztrációs okokból ne zaklassa lépten-nyomon és ne zavarja nehéz, kenyérkereső munkájában, ellenben adjon időt neki, békét és nyugalmat, hogy azt a mindennapi kenyerét meg is kereshesse a maga, a családja, sőt az állam javára.

Gazdát cserélt három miniszteri tárca.

Csak Trancu-Iasi lép ki a kormányból. — A liberális párt paktumot köt Iorgával és hozzáát a cselekvéshez.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A néppártban mára lényeges megnyugvást okozott, hogy Averescu kormányelnök ezuttal ismét elhalasztotta régi tervének, a kormány átalakításának keresztülvitelét. Ilyenformán most már bizonyos, hogy egyedül csak Trancu-Iasi lép ki a kormányból, a közmunkaügyi minisztérium vezetését Berlescu veszi át, aki viszont Cudalunak adja át az ipari és kereskedelemügyi miniszteri tárcát, míg Anibal Teodorescu az igazságügyminisztérium élére kerül. A Cuvantul értesülése szerint ezt a megoldást az érdekelt miniszterek elfogadhatónak találták s valószínű, hogy a hivatalos lap legközelebbi száma már közölni is fogja az új miniszterek kinevezéséről szóló királyi dekrétet.

Ezzel a részleges átszervezéssel véli megmagyarázni a Cuvantul a liberálisok újabb tárgyalásait, ezuttal azonban Iorgákkal folyik a megbeszélés. A tárgyalások gyors tempóban haladnak a kialakulás felé — s mint a lap írja — nincs kizárva, hogy a jövő hét végére már újabb meglepetések várnak a kormányra.

amennyiben Iorga a mai nappal már hajlandónak nyilatkozott lepaktálni a liberálisokkal és erre vonatkozólag igen szerény feltételeket szabott. A lap úgy tudja, hogy ezeket a feltételeket eredetileg maguk a liberálisok sugallták Iorgának s így azok elfogadásához nem férhet kétség. A feltételek pedig: a liberálisok kormányrajutásuk esetén teljes mértékben elősegítik Iorga kulturális törekvéseit s ennek biztosítására Iorgának a közoktatásügyi, valamint a szépművészeti és kultuszminiszteri tárcát kínálják fel. Iorga, mint a kormány tagja, a minisztertanács helyettes elnöke lenne. A liberális párt biztosítja a választásokon a Iorgisták cselekvési szabadságát s hívei számára hat megyei és tíz rendőrprefektusi állást nyújtának. Mindazonáltal a lap úgy tudja, hogy végleges döntést még egyik pártban sem hoztak s hogy Iorgát barátai lebeszélni igyekeznek a fuzióról. Ezzel szemben a Viitorul ma már mint befejezett tényről ír a liberális-Iorgista fuzióról s bejelenti, hogy ezuttal már elérkezett a tizenkettedik óra és a liberálisok hozzálátnak a cselekvéshez.

Diktatura Jugoszláviában.

Néma parlament és hangos aggodalmak Jugoszláviában. — Hogyan készülődik Jugoszlávia Olaszország ellen.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójától.) Kétségtelenül különös figyelmet érdemel az a szinte néma, de elkeseredetten kemény küzdelem, amelyet Jugoszlávia folytat Olaszországgal szemben. Belgrádi tudósítónk rendkívül érdekes képét festi azoknak a nagyarányú politikai változásoknak, amelyek e küzdés nyomán Jugoszláviában most elkezdtek s amelyek — a bejelentések meggyőződése szerint — még sok vihar magvát rejtegetik magukban. Tudósítónk ezt írja:

Mussolini tevékenységének köszönhető, hogy Jugoszlávia, Kelet-Európa legdemokratikusabb országa legújában, a demokráciától messze eső utakra tévedt. A husvétkor megalakult jugoszláv kormány nem parlamentáris formák között jött létre. Még azt sem lehet tudni: rendelkezik-e megfelelő parlamenti többséggel, hiszen a parlament tagjait egyszerűen hazaküldte. Mindenesetre igyekszik magának parlamentáris jelleget kölcsönözni, mert az S. H. S. királyságban igen rosszul hangzik ez a szó: „diktatura.“ Ennek ellenére azonban mindenki tisztában van azzal, hogy az új kormány: álarcos diktatura. Valószínű, hogy ez az u. n. „erős emberek“ kormánya nem lesz hosszú életű, hiszen az egész ország válasza Olaszország kihívására, ami a Stefani-ügynökség hivatalos kommunikéje révén történt meg, amely azt tartalmazta, hogy a tiranai szerződéshez Jugoszláviának semmi köze sincs.

Ezután a nyilatkozat után két út maradt nyitva Jugoszlávia számára. Vagy a népszövetséghez appellál, ami esetleg a népszövetség életébe kerülhet és katasztrófát eredményezhet, vagy pedig a belső konszolidáció, a készülődés és a külső támasz keresés útjára lép, ami azonban szintén katasztrófához vezethet. Az új délszláv kormány ugyilátszik erre az utra akar térni.

Ennek következtében az egész országban a háborúról suttognak és várják Mussolini válaszáat a belgrádi husvétii üdvözletre. Jugoszlávia az európai béke fentartásának gondját Franciaországra és Angliára szeretné hárítani, egyelőre azonban igyekszik hátát és oldalát fedezni, arra az esetre, ha Olaszországgal mégis összeütközésre kerülne sor. Marinkovics külügyminiszter tartós megegyezésre törekszik Bulgáriával és Törökországgal, azonkívül nagyon fontos volna a fegyveres konfliktus esetére Ausztria semlegességének megszerzése.

Ha Jugoszláviának csupán Olaszországgal akadna dolga, akkor is 150 kilométernyi frontot kellene védelmeznie a Juli Alpokban, 200 kilométert Albániában, 600 kilométert az Adriai tengerparton, nem szólva arról, hogy a macedon és magyar határra is kellene katonaság. Nagy a valószínűsége annak, hogy háboru esetén Olaszország nem respektálná Ausztria semlegességét és így az olasz csapatok Marburgon átvonulva, könnyű szerrel elfoglalnák Zágrábot és a Juli Alpokban operáló csapatokat kettebe zárnák. Már is híre jár, hogy Mussolini ajánlatot tett Ausztriának arra az esetre, ha egy olasz-jugoszláv háboru esetén átengedi az olasz csapatokat a Dráva völgyén. Ebben az esetben hajlandó volna Olaszország bizonyos területi engedményekre Dél-Tirolban Ausztria javára. Az osztrák kormány állítólag ezt az ajánlatot visszautasította, de valószínű, hogy ha komoly formában szó kerül róla, kénytelen lesz elfogadni azt. Jugoszlávia nem fog meghajolni Olaszország előtt, noha kevés kedvet érez háborura és ilykép az egész országban nagy az elkeseredés, ami pedig sohasem volt jó tanácsadó.

Bécsi egyetemi tanár világraszóló találománya.

Aeternitas néven olyan szert talált fel, mely embert, állatot és növényt eredeti formájában, színében, sőt végső mozdulatában preparál. — Harminc év óta kísérletezik e téren. — Berlinben számol be kutatásáról és eredményeiről a tudományos és a kereskedelmi világnak.

Egyszerű injekciós eljárás örökíti meg elmúlása után embert, növényt, állatot.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Hochstädter dr. bécsi egyetemi tanár és a bécsi anatómiai intézet főnöke, asszisztensével, Schmeidel dr.-ral együtt olyan konzerváló eljárást talált fel, mely embert, állatot és növényt határol, illetve elmúlása után eredeti állapotában, színében, formájában, sőt végső mozdulatában preparálja. Tudjuk, hogy hosszú évtizedek óta folynak kísérletezések ezen a téren, úgyis nyilván a világ minden egyetemén és minden tudományos és anatómiai intézetében. Kisebbség nagyobb sikereket is értek már el ezen a téren, de az eddigi elért eredmények messze vannak a tökéletességtől. Hogy csak egy példát említsünk, az egyiptomi mumiákhoz hasonló tökéletes emberi preparátumot a jelenkor tudósainak nem sikerült készíteni, hiszen emlékeztet, hogy például Tutankamen mumiáján a legmeglepőbb az volt, hogy teljesen az élet hatását keltette a szemlélőben évezredes múltja dacára is.

A két tudós, akiknek felfedezése korszakos jelentőségű, már majdnem harminc év óta dolgozik azon az eljáráson, melyet sikerült a tökéletességig fokozniuk ugyanarra, hogy 1927. április 30-án Hochstädter tanár a berlini tudományos világ előtt is bemutatja kutatásainak eredményeit. A két tudós neve szakkörökben nem ismeretlen és a tudományos világban nagyvonalú jó csengésű. Hochstädter professzor a bécsi anatómiai intézet élén áll már régebben és asszisztense, Schmeidel dr. hűséges famulusa és segítőtársa volt a nagy munkában. Találományaik lényege az, amint már fentebb elmondtuk, hogy embert, állatot és növényt úgy tudnak preparálni, hogy azon semmi forma, semmi színváltozás nem áll elő. Az eljárás maga tulajdonképpen a lehető legegyszerűbb és külsőségekben ugyanolyan, mint bármilyen közönséges injekció. Természetesen az, hogy a tudósok milyen módon és milyen anyagokból állították elő a befecskendezésre használandó preparátumot, az az ő titkuk és éppen ebben rejlik találmányaiknak világraszóló jelentősége. Az oldat, amelyet a halott emberi testbe vagy a kimúlt állatba, esetleg élettelen gyümölcsbe, növénybe, vagy virágba befecskendeznek, az objektumot pillanatnyi helyzetében, illetve pillanatnyi mozdulatában megmerevíti és röviddel azután teljesen parafinálja. Régebben a mumizálás alkalmával a holttesteket felboncolták, a belső részeket kivették és általában hosszadalmas és bonyodalmas eljárást követően a mumiát preparálta. Ezzel szemben Hochstädter tanár eljárásánál nem kell az objektumot felboncolni és a hatás mégis tökéletes, minden tekintetben felülmúlja az összes eddigi eljárások horderejét. A találmánynak nemcsak a tudományos világban van beláthatatlan hordereje, hanem az iskolai oktatás, továbbá a díszmúzeumok praktikus terén is, például kitűnő állatok vagy konzerválandó növények szempontjából. Ezzel az eljárással a gombaféléket is eredeti színükben és formájukban tudják konzerválni, ami mostanáig semmilyen eljárással nem sikerült.

Hochstädter professzor és asszisztense jelenleg Berlinben tartózkodnak, ahol a tudományos világ és a szakkörök nagy érdeklődéssel várják április 30-át, amikor is az egyik berlini szállodában a bécsi egyetemi tanár előadást fog tartani kísérleteiről, sőt bemutatja az eredményeket is, amennyiben tízennyolc évvel ezelőtt preparált embereket és állatokat állít ki közszemlére a közönség elé, melyeket az előlétől úgyis nyilván alig lehet megkülönböztetni.

Meg kell jegyeznünk, hogy az egyes országokban máris hatalmas vállalatok alakultak az „Aeternitas” (örökkévalóság) kihasználására. A két tudós ugyanis így nevezte el tudományos és praktikus találmányának módszerét. Valóságos börczéje van már a kongó négektől kezdve az eszkimókig a különböző em-

beri és állati mumiáknak. Az egyes országok például exotikus tartományaik ritkaságaihoz hasonló ember-, állat- és növényfajtaikat akariák forgalomba hozni ezzel az eljárással, mely teljesen szemléltető és minden tekintetben kielégíti úgy a tudományos, mint a praktikus célokat.

Berlin Hochstädter professzor előadását

Vasárnap írják alá az olasz-román szerződést.

Sikerrel fejeződtek be a tárgyalások.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Rómából jelentik, hogy román-olasz kereskedelmi egyezményre vonatkozó tárgyalások sikerrel befejeződtek. A két dele-

megelőzően valóssággal íában ég. A bécsi egyetemi tanár egyelőre elzárkózik az újságírók elől, amíg tudományos köröknek be nem mutatja találmányát, nem ad felvilágosítást és nem ad nyilatkozatot, csak titokzatosan és rejtélyesen mosolyog, mint valami felsőbbrendű lény, aki itt él közöttünk, a mi világunkból való, de tudományos kutatásának eredménye olyan rejtélyes és rendkívüli hatalmat adott a kezébe, mely fölülemeli őt az átlagembereken. Nemcsak a tudományos körök, hanem ipari, kereskedelmi és gazdasági vállalatok is érthető érdeklődéssel várják Hochstädter tanár bemutató és szemléltető előadását, a messze Amerikából is eljöttek ide a kíváncsi szakemberek és kereskedők. Egész bizonyos, hogy az előadás bámulatraméltó és rendkívüli csodával fogja meglepni az egész világot.

gáció vasárnap plenáris ülést tart, amelyen aláírják az egyezményt. A román delegáció a jövő héten tér vissza az országba.

Szombaton lesz döntés Varjassy Lajos dr. fogvatartása ügyében.

A timisoarai törvényszék szombaton délben hirdeti ki határozatát. — Az ilfovi törvényszék érdekes megkeresése Aradváros ügyész hivatalához.

(Saját tudósítónktól.) A Juhos-ügy újabb fejleményei még a tegnapig tartó törvényszünet alatt is élénkséget varázsoltak a timisoarai ügyészség folyosóira. Délelőttönként sokszor hangzottak el a folyosókon a fogházörök léptei, akik a Juhos-ügy letartóztatásban levő szereplőit kísérték Safirescu vizsgálóbíró elé, aki tekintet nélkül a szünetre, állandóan folytatta a kihallgatásokat. Tegnap délelőtt meglátogatta a vizsgálóbíró előszobájában gróf Bethlen Istvánné leányát, özvegy Juhos Gyulánét. Nemsokkal ezután átvonult özvegy Juhosné, dr. Varjassy Lajos, Conea Mariu miniszteriumi igazgató a törvényszék épületébe, ahol a konfirmáló tárgyalást kellett volna megtartani. Mindhármukat a 31-es tárgyalóterembe vitték. A vádlottak nyugodtan viselkedtek, sőt Conea odaszólt az újságíróknak, hogy legyenek nyugodtak, ő mindent tisztázni fog. Nemsokára összeült a tanács, amelynek dr. Hermann és dr. Feller bírák voltak a tagjai, az ügyészséget pedig Popescu Mariu kir. ügyész képviselte. A tárgyalás megkezdésekor a termet kiürítették, döntés azonban nem történt, mivel a tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvénykezési szünet alatt ítéletet, vagy határozatot hozni nem lehet, mivel az ellen semmisségi panasszal élhetnek a felek. Ígykép a tárgyalást mára halasztották, a vádlottakat pedig visszakísérték az ügyészség fogházába. Itt meglátogatta Juhosné dr. Wachsmann Alwin ügyészségi orvos, mivel özvegy Juhosné állandóan fejfájásról panaszkodott.

Juhosné, dr. Varjassy és Conea védelmét különben dr. Cioban Pompil kamarai képviselő vállalta el, aki már a tegnapi konfirmáló tárgyaláson is részt vett. Az ugyancsak letartóztatásban levő, Deutsch Ferenc védelmét pedig Popovics János látja el. Deutsch vizsgálói fogságba helyezését a törvényszék a husvét szünet alatt hagyta jóvá és ezért lehetséges, hogy a törvényszék végzése ellen a védő semmisségi panasszal fog élni.

Ma délelőtt tartotta meg a timisoarai törvényszék fenti tanácsa a tegnap elhalasztott tárgyalást Varjassy, Juhosné és Conea vizsgálói fogságba helyezésének esetleges megerősítése tárgyában. A tárgyalás ezuttal is zárt volt és a törvényszék határozatát holnap déli 12 órakor hirdeti ki. Ugy hírlik, hogy a tanács aligha fogja megerősíteni a letartóztatási végzést.

Érdekes jelenség az is, hogy ma az aradi városi ügyész hivatal megkeresést kapott az ilfovi törvényszéktől, amelyben azt kéri a törvényszék, hogy gyűjtse össze azokat az adatokat, amiket dr. Varjassy Lajosról tud és közölje azokat vele.

A Juhos-üggyel kapcsolatban, mint ismer-

retes, híre terjedt annak is, hogy Gedeon Imre, aki tudvalevőleg jóideig dr. Varjassy Lajos titkára volt, hogy letartóztatását elkerülje, megszökött Romániából és Bulgáriába menekült. Gedeon Imre ma táviratozott Bucarestből az Aradi Közlöny szerkesztőségének, amelyben megcáfolja a róla elterjedt híreket és kijelenti, — mint azt különben lapunk más helyen egy nyílttéri közleményben is leszögezi — hogy sohasem foglalkozott még a gondolatával se annak, hogy külföldre távozzék a fővárosból, ahol most tartózkodik, mivel erre semmi oka sincs. Ép oly alaptalanok azok a híresztelések, mintha ő részese lenne a Juhos-ügynek és megállapítja, hogy öneki ehhez a bonyolult bűnügyhöz semmi köze sincs.

Niculita újból garázdálkodik.

Vadászörnagy a rablóbanda fogságában.

Piatraneamtiből jelentik: Veszélyes kalandban volt része néhány nappal ezelőtt Manoliu suceavai vadászörnagynak. A tiszt a husvét ünnepeket Dornán töltötte, ahonnan szerdán hajnalban kocsián indult visszafelé Suceavára. Amikor a kocsit az útközben lévő hatalmas erdőszélig ért, több fegyveres rabló megállásra kényszerítette, majd közrefogva az örnagyot, foglyukat több óráig fázasztó hegyi út után Niculita hírhedt haramiavezér elé vezették. Niculita azonban ezuttal igen udvarias volt és bocsánatot kért az örnagytól, de kijelentette, hogy egyelőre nem bocsáthatja szabadon, mert egy dögizdag kereskedőre várnak. Készülődéseiket azonban az örnagy elárulhatja a nyakukra szabadítaná a csendőrséget. Manoliu örnagyot egy kényelmesen bebutorozott sziklabarlangba vitték, ahol három napot kellett töltenie. Miután azonban a kereskedőt hiába várták, a rablóbanda odébb állott, előzőleg Manoliut is szabadon bocsátotta, de előbb tisztit becsületszavát vették, hogy 24 óráig nem árulja el őket. Amikor a határidő lejárt, az örnagy nyomában jelentést tett a csendőrségnek, a kiküldött csendőrszaksz azonban már csak hült nyomát találta a hírhedt bandának.

— A román-magyar vegyesbizottság folytatja tárgyalásait. Bucarestből jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a román-magyar vegyes döntőbíróóság május másodikán kezd meg ezévi második ülését, amelyen Cederkrantz avéd követ fog elnökölni. A döntőbíróóság tagjai magyar részről Székács Aladár közigazgatási bíró, kormány megbízott és Kövess Béla, az ügyvédi kamara alelnöke. Az ülészak tárgysorozatán román agrárperek nem szerepelnek, mivel az erdélyi optánsak ügye jelenleg a genfi Népszövetség előtt van.

Tévedés, amely 60.000 lejbe került Aradnak.

A városi vámok félreértésből kedvezményes illetékeket szedtek be aradi cégektől. — Angel polgármester utólag akarja behajtatni az illetékeket.

(Arad, április 29.) Rendkívül érdekes ügy foglalkoztatja most Aradváros vezetését. Angel István dr. polgármester ugyanis most jött nyomára egy súlyos tévedésnek, amelynek következtében a város 1925. augusztusában közel 60.000 lejes kárt szenvedett. A polgármester rendeletére az illetékes ügyosztályok sürgősen átrevideálják az akkori elszámolásokat és amennyiben lehet, visszaszerzik Aradvárosnak az elveszített pénzt. Az érdekes ügy részletei az alábbiak:

Még 1925. júliusában történt, hogy egy ismert aradi ásványvízkereskedő kérvénnyel fordult Aradváros vezetéséhez, kérve, hogy a behozott áru után kivett városi illetéket szállítsák le ötven százalékkal. Kérvényében elmondotta, hogy más városokban is kedvezményes elbánásban részesítik az ásványvízkereskedőket, amelyeket gyógyszereknek tekintenek. A városi illetékek pedig üvegenként 1—2 lejjel megdrágítják a vizet Aradon. A város méltányolta is a kereskedő kérését és a tanács akkor határozatot is hozott, melyben kimondta, hogy az ásványvízkereskedő minden beérkező vagon ásványvíz után ötven százalékkal alacsonyabb városi illetéket fizet. Miután pedig éppen akkoriban száz százalékkal emelték az illetéket, ez igen szép kedvezmény volt. A városi tanács határozatát pedig kiadták expedálás végett.

Az ásványvízkereskedő augusztus elsején még nem kapta meg írásban a fenti határozatot és miután éppen akkor egy nagyobb szállítmány ásványvíz érkezett a számára, elment Olariu István akkori pénzügyi tanácsoshoz, aki — kérésére — kiállított egy igazolást, hogy a kereskedő — a tanács határozata folytán — ötvenszázalékos kedvezményben részesül minden teljes vagonnál. És itt keletkezett aztán egy bizonyos félreértés, amelyben a kártszenvedő Aradváros lett. A pénzügyi tanácsos nem írta a papírra, hogy csakis az illető ásványvízkereskedő és csak ásványvíz után kapja ezt a kedvezményt, miután ezt nem tartotta szükségesnek. A városi vámnál viszont úgy értelmezték az igazolást, hogy augusztus elsejétől bárki által beszállított minden teljes vagon 50 százalékos kedvezményben részesül és ennek alapján minden Aradra beérkező vagon árura hasonló kedvezménnyel vetették ki az illetéket. Sztupar János, a városi vám főnöke akkoriban szabadságon volt és helyettese egészen visszaérkezéséig így is kezelt minden vagonot. Abban az időben véletlenül sok szállítmány jött Aradra, miután akkor tartották meg Aradon a mintavásárt és az egész országból hozták a mintavásárra az árukat a kereskedők és gyárosok. Augusztus 15-én azonban hazaérkezett szabadságáról Sztupar, akinek aztán jelentették ezt a kedvezményes vámkezelési ügyet. Sztuparnak azonban nyomban feltűnt, hogy az erről szóló tanácsi határozatot neki még nem kézbesítették ki és éppen ezért a városházára jött érdeklődni, mi van ezzel a kérdéssel. Ekkor derült ki a fatális tévedés, a melyen azonban segíteni akkor már aligha lehetett. Természetesen Sztuparnak megadták a szükséges felvilágosításokat és elrendelték, hogy mindenkitől a rendes taxát szedesse, csupán az ásványvízkereskedőnek engedélyezték az 50 százalékos kedvezményt. Ez a kérdés ezzel akkoriban el is intéződött.

Az ügyre most jött rá Angel István dr. polgármester, aki áttanulmányozta a kérdéses elszámolásokat és megállapította, hogy ez a tévedés tényleg megtörtént és ebből kifolyólag a városnak körülbelül 60.000 lej kára származott. Kiadta a rendeletet, hogy azonnal nézzenek utána, kik szállítottak abban az időben árut Aradra és ennek megállapítása után a város vezetősége megteszi a szükséges intézkedéseket arravonatkozólag, hogy a tévedésből elengedett ötvenszázalékos kedvezményt azoktól a cégektől, amelyek jogosulatlanul kedvezményben részesültek. A cégek névszerinti megállapítása mindenesetre nehéz munkát fog adni, miután a vasuti állomáson kell megke-

reszni a fuvarleveleket, amelyeknek csak a száma szerepel a város könyveiben, azonban —

Komoly veszéllyel fenyegeti a Mississipi New-Orleans városát.

Gátak átvágásával lehetne csak megmenteni a várost. — Az érdekeltek fegyverrel akadályozzák ezt a tervet. — Kihirdették az ostromállapotot.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Hoover kereskedelmi miniszter ma megérkezett New-Orleansba és közölte az illetékes hatóságokkal, hogy az árvízterületen a lakosság helyzete igen vigasztalan és a kormány mindent elkövet, hogy rajtuk segítsen. A Mississipi a legutóbbi harminc nap alatt ma érte el legmagasabb vízállását és csak tíz centiméterrel marad alatta annak a vízállásnak, mint a mely a történelmi időkben a legmagasabb vízállás volt.

Maga New-Orleans városa is komoly veszélyben van, bár remélik, hogy egyes gátak átvágásával még sikerül megmenteni a várost. Az egész állami katonaságot azonnal behívták, ami főleg azért vált szükségessé, mert a környékbeli lakosság, kiket a gátak átvágása rendkívül érzékenyen érintene, vonakodik a területeket kiüríteni és fegyverrel készül meggátolni a víz levezetését. A környékbeli lakosság csak akkor engedne renitens magatartásából, ha tekintélyes kárpótlást kapna a gátak átvágásával területeiket ért veszteségeikért. Az árvízterülete-

miután az így még nem évült el — valószínű, hogy a kárt nagyrésztében sikerül dr. Angel István polgármesternek megtérítenni az illető cégekkel. A város vezetősége körében most kétségtelenül nagy érdeklődéssel várják a különös ügy további fejleményeit.

ken ötven repülő teljesít állandóan felderítő szolgálatot.

A louisianai kormányzó parancsára a New-Orleansnál fekvő gátat a város megmentése céljából fel kell robbantani. Ez a parancs a Mississipi folyam deltavidéki lakosságának körében nagy izgalmat okozott. Attól félnek, hogy vérontás lesz az eredménye. A Mississipi deltáján lakó földtulajdonosok azt követelik, hogy azonnal fizessenek nekik nagyobb összeget, aratási eredményeik elvesztésének kárpótlására. A kormány ellenben csak későbbi kárpótlást ígér nekik. A farmerek csoportba verődnek és szándékukban áll, hogy a gát felrobbantását megakadályozzák. Louisiana állam kormányzója különben ma rendeleti úton kimondta a kivételes állapotot.

New-Orleansból jelentik: Az árterületeket éhínség fenyegeti. Memphisben az árvíz-katasztrófának 300 áldozata van. Több helyen néger rablóbandák fosztogatnak. Ma délelőtt felrobbantják New-Orleansnál a gátakat, ami által több farmot víz alá süllyesztenek.

Anglia elismeri Olaszország balkáni aspirációit.

Egyezmény jött létre Mussolini és Chamberlain között.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) A Vossische Zeitung szerint Mussolini és Chamberlain Livornóban egyezményt írtak alá, amely szabályozza a két ország kö-

zötti együttműködést a Földközi tenger keleti partvidékein és elismeri Olaszország balkáni aspirációit. Konfliktus esetén a két flotta együttesen fog operálni.

Husz pengő Prohászka püspök hagyatéka.

Ernszt Sándor a székesfehérvári püspökség legkomolyabb jelöltje.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A Prohászka Ottokár halálával megüresedett székesfehérvári püspöki szék betöltése iránt most már magyar politikai körökben is napról-napra nagyobb érdeklődés mutatkozik, tekintettel arra, hogy a komoly jelöltek sorába Ernszt Sándornak, a keresztény gazdasági párt vezérének személyében aktív politikus is belesikerült. Legesélyesebb jelöltnek ugyan még ma is Lepold Antal, a hercegprímás első oldalkanonokját tartják, őt azonban egyrészt súlyos gyomorbaja, másrészt Csernoch hercegprímás betegsége tarthatja esetleg vissza attól, hogy székesfehérvári püspökké nevezzék ki. A beteg hercegprímásnak ugyanis bizonyára nem esnek jól, ha éppen most kellene nélkülöznie leghűségesebb és legkitűnőbb munkatársát. Így került azután előtérbe Ernszt Sándor neve, aki grata persona nemcsak a hercegprímás előtt, hanem a Vatikánban is. Szóba került az is, hogy esetleg Glattfelder Gyula csanádi püspök cserélné el egyházmegyéjét, sőt beszélnék Csizsárik János és Breyer István kultuszállamtitkár jelöltségéről is. Komoly jelölt azonban csak kettő van, Lepold és Ernszt, bár megtörténhetik, hogy a Vatikán választása éppen úgy az ismeretlenség homályából kiemelendő egyházfürdőre esik, mint a pécsi püspöki szék betöltésekor, amikor tudvalevően általános meglepetésre Virágh Ferencet nevezték ki püspökké.

Rendkívül érdekes momentum, hogy a közvélemény még ma is a legszegényebb püspökségnek tartja a székesfehérvárit, holott ez a helyzet már megváltozott. A székesfehérvári püspökség a múltban csakugyan a legszegényebb püspökség volt és államszegéllyel kellett évi jövedelmét harmincezer békekoronára felemelni. Mielőtt azonban Rott Nándor Hornig bíboros halála után elfoglalta volna a veszprémi püspöki széket, a kormány hozzájárulásával a székesfehérvári püspökséghez csatolták a veszprémi püspökség birtokából a többi

holdas Ősi-pusztát, ami jelentékenyen megnövelte a székesfehérvári püspökség jövedelmét. Hogy Prohászka püspök hagyatékában ennek ellenére is mindössze husz pengőt találtak, annak oka nem a püspökség szegénysége, hanem Prohászka jó szíve, közismert adakozó természeté, amely semmiféle segélykérés teljesítését nem tudta megtagadni. Róma egyébként a püspöki szék betöltésénél semmiféle határidőhöz nincs kötve és így teljesen bizonytalan, hogy mikor lesz döntés ebben a kérdésben. Egyházi körökben — és ez a legérzékenyebb szenzáció ebben az ügyben — felmerült az a terv is, hogy a székesfehérvári püspöki széket egváloze egyáltalán nem töltik be, hanem ehelyett a székesfehérvári egyházmegye élére adminisztrátort neveznének ki az arra rászoruló püspökök közül. Ez azt jelenti, hogy egy püspökre két egyházmegye ügyeinek intézését bíznák, jövedelmét pedig a székesfehérvári püspökség jövedelmével szaporítanák.

— Román nyelvű rádió-koncert Párisban.

A boldog rádió tulajdonosoknak tegnap este ritka művészi élményben volt részük. A párisi leadóállomás ugyanis nagyszabású román rádió-estét rendezett s a rezgő étheren át a világ minden részébe elhangzottak a román melódiák. Különösen értékesek voltak Valmaybaysse párisi operabájosnő áriái. A művésznő Golestan és Enescu szerzeményeiből énekelt. Yonel kisasszony, a Comedie Francaise tagja pedig Goga Octavian, Iorga és Vacarescu Elena verseit szavalta román nyelven, kitűnő átéléssel. Niculescu kisasszony, egyetemi tanársegéd a román templomokról tartott igen érdekes értekezést, majd a műsor a román nemzeti himnusszal ért befejezést. A kitűnő estély rendezéséért Cantacuzino herceget, Románia párisi meghatalmazott miniszterét illeti az érdem.

Művészet.

A színház műsora. Szombat délután 3 és fél órakor: Névtelen asszony, dráma. (Fél helyárak.) Este 8 órakor: Csókról-csókra, operett. (B. bérlet.) Vasárnap délután fél 3 órakor: Sybill, operett. (Farkas Lili fellépte. Mérsékelt helyárak.) Délután 5 órakor: Csókról-csókra, operett. (Rendes helyárak. Este: Román előadás. — A nyári színházban: Este 9 órakor: Második nászéjszaka, bohózat. (Bemutató előadás. Bérletszűnet. Hétfő: Második nászéjszaka, bohózat. (C. bérlet). Kedd: Második nászéjszaka, bohózat. (A. bérlet). Szerda: Szentgyörgyi varázs, dráma. (Bemutató előadás. B. bérlet). Csütörtök: Szentgyörgyi varázs, dráma. (C. bérlet). Péntek: Nótás kapitány, operett. (Uj betanulásban. A. bérlet). Szombat délután: Második nászéjszaka, bohózat. (Fél helyárak). Este: Nótás kapitány, operett. (Uj betanulásban. B. bérlet).

Zilahy Gyula jubileuma. Budapestről jelentik: A budapesti Nemzeti Színházban nagy előkészületek folynak Zilahy Gyula, a színház volt népszerű művésze 50 éves színházi jubileumára. A kitűnő Zsili jubileuma nagyszabásúnak ígérkezik.

A bucuresti-i opera első dirigense lett Popovici Bayreuth utóda. Clujról jelentik: A cluji román opera elhunyt igazgatója, Popovici Bayreuth helyébe G. Massini delegálta a kultuszminisztérium. Értesülésünk szerint végleges kinevezése csak rövid idő kérdése. G. Massini a legnagyobb dirigensek egyike. Nagy része volt a bucuresti-i opera alapításában, amelynek éveken keresztül első dirigensként működött. A kultuszminisztérium választása művészi körökben is általános meglepetést váltott ki. Az új igazgató igen szép művészi multra tekinthet vissza. Európa majdnem minden nagyobb városában, Milánóban, Bécsben, Rómában, Varsóban, stb. vendégszerepelt már és sok sikert aratott.

A Dohnányi—Telmányi május 3-iki hangverseny műsorán Beethoven Apassionátája, Frühlings- és Kreutzersonátája és egy Románca szerepelnek.

„Was macht der Maier“ és Csókról-csókra

kottája Sándor Ferencnél Arad.

Az aradi színház iroda hírel. A Második nászéjszaka premierjét vasárnap este 9 órai kezdettel bérletszűnetben a nyári színházban tartják meg. Hétfőn és kedden rendes bérletben a téli színházban játszik a szenzációs francia bohózatot, amely a francia színpadi technika remekműve. A szellemes és kacagtató bohózatot biztos sikerre fogja vinni a nagyszerű szereposztás. A főszerepeket Fekete Irén, Kis Mariska, Pállay Marci, Károly Klári, Adorján Margit, Jávori, Mészáros, Révész, Örvössy és Kun játszik. — A Szentgyörgyi varázs szerdai premierére teljesen felkészült a prózai együttes. Dr. Kristóf Györgynek ez az új drámája a nyugati színpadokon hatalmas sikereket aratott. Erdélyben az aradi színház az első, amely bemutatja a szenzációs művét. A színház nagy gondot hozza színre a drámát, amely a szezon kiemelkedő eseményének ígérkezik. A főszerepeket Kálmán Sári, Adorján Margit, Kallós, Olasz, Mészáros, Győző, Örvössy és Kun játszik. — A Nótás kapitány népszerű melódiai esendülnek fel pénteken a színházban. A színház igazgatósága az általános kívánságnak tesz eleget, amikor ismét műsorra tűzi a legnépszerűbb magyar operettet, amely tavaly sorozatos előadásokban került színre. A Nótás kapitány repiténé az a különös érdekessége, hogy kettős szereposztásban fogják játszani. — Solti Hermin Aradon. A jövő hét végén kellemes meglepetésben részesül a színház az aradi közönséget. Két fellépésre sikerült megnyernie Solti Hermin, a budapesti Royal-Orfom népszerű művésznőjét, Solti Hermin, aki kedvence a budapesti közönségnek, már régen nem látott Erdélyben a nyári szereplése valóságos az újdonság ingerével fog hatni. Solti Hermin a jövő hét szombatián és vasárnap előadás keretében és a jövő vasárnap délután fog fellépni.

GYERMEK KOCSIK,

székek, játékok és bábok nagy választékban 1031

HEGEDUS cégnél

Harminckétmillió aranykoronáért perlik Romániát.

A romániai magánvasutak keresete a párisi vegyes bíróságnál.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Mint megtudtuk, a párisi vegyes bíróság előtt a közeli napokban újabb per kezdődik, amelyet a romániai magánvasutak indítottak a kormány ellen. A per anyagát az Adeverul így ismerteti:

Több, budapesti székhellyel bíró magánvasut társaság a román állam elleni intézkedések fogantatását kérte a békeszerződés és az idegen állampolgárok vagyonának likvidálásáról szóló törvény alapján. A magánvasut társaságok ugyanis azt állítják, hogy Románia a társaságok likvidálására emel jogot és meg akarja szerezni a maga részére a társaságok részvényeit, amelyek eredetileg német alattvalók tulajdonát képezték.

Az elmúlt év december havában — írja az Adeverul — a párisi vegyes bíróság előtt igazolást nyert, hogy a magántársaságok tévesen értelmezték a román kormány szándékát, amennyiben a román kormány egy pillanatra sem gondolt arra, hogy a társaságokat likvidálja, csupán élni kívánt jogával, mely szerint a részvények tulajdonjogát a maga részére szerezheti meg. A vegyes bíróság, amelyhez időközben újabb bizonyítékokat ter-

jesztett be a kormány, bizonyára vissza fogja utasítani a magántársaságok kérelmét.

Hogy a pernek milyen nagy fontossága van, kitűnik abból, hogy értéke körülbelül harminckétmillió aranykorona. A párisi vegyes bíróság kedvező döntése esetén ez a nagy vagyon a kormány tulajdonába megy át. Megjegyzendő, hogy ez a harminckétmillió aranykorona nem képezi a társaságok összvagyonát, mert csupán százhetvenezer részvény értékét képviseli, de nem szerepelnek ebben az összegben azok a részvények, amelyeket időközben eredeti tulajdonosaik eladtak. Az Adeverul szerint a következő magánvasut társaságok indítottak pert az állam ellen: Brassó—Háromszék, Silvana, Marosludas—Beszterce, Oravica—Boksánbánya, Temesvár—Nagyszentmiklós, Temesvár—Módos, Hasfalu—Székelyudvarhely. Mindezeket a társaságokat ma az állam igazgatja.

A párisi vegyes bíróság május 2-án kezd meg tárgyalásait. Romániát Moldoveanu Demetriu, a közlekedésügyi minisztérium jogi tanácsadója fogja képviselni, aki már elutazott Párisba.

Május 12-én lesz a kisantant-konferencia.

A tanácskozáson a Duna-medence ügye is szóba kerül.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A kisantant konferenciáját május 12-én vagy Prágában, vagy Joachimstahlban fogják megtartani. A konferencián az általános politikai helyzetet kívül a Duname-

dencei politikát is megvitatják. — Újabb bucuresti-i jelentés szerint a kisantant konferenciáját véglegesen május 12—14-re tűzték ki. A konferencia színhelye a csehországi Joachimstahl.

Ferenc József a reichstadti herceg fia volt.

Olasz lap fantasztikus leleplezése. — Különös kombinációk két arckép feltűnő hasonlatossága körül.

(Az Aradi Közlöny román tudósítójától.) Marchetti-Ferrante Giorgio a torinói Stampa olvasóinak regényszerű történetet tálat fel.

Bécsben — írja Marchetti-Ferrante — három képet láttam, amelyek különös módon hatottak rám. Az egyik kép Napoleon fiát, a reichstadti herceget ábrázolja: tizenhét éves korában, a másik kép valószínűleg 1832-ből származik, amikor a reichstadti herceg meghalt és a herceget egy fiatal együtt ábrázolja, aki a térdén ül. A harmadik képről bárki már az első pillantásra megállapíthatná, hogy a reichstadti herceget ábrázolja, ha nem tudná, hogy tizenhat évvel a herceg halála után festették.

Ki akkor ez az ifjú, aki annyira hasonlít a reichstadti herceghez. A titoknak nyitját a második kép adja. Az a fiúcska, aki a herceg térdén ül, nem más mint néhai Ferenc József volt császár és király, aki 1848-ban lett a volt osztrák-magyar monarchia uralkodója. A harmadik kép a fiatal császárt mutatja be uralkodásának első napjában. Marchetti-Ferrante a két kép közötti hasonlatosságból arra a meglehetősen következtetésre jut, hogy néhai Ferenc József nem más, mint a reichstadti herceg fia. Igaz, nem éppen megalázó dolog Napoleon unokájának lenni, de a dolog mégis egy kissé hihetetlenül hangzik, ámbar Marchetti-Ferrante magyarázatát igyekszik adni ennek a fantasztikusnak hihetetlen dolognak. Szerinte a reichstadti herceg, akiben apja nyughatatlan vére lobogott, mivel mást amúgy sem tehetett az osztrák udvarnál, teljesen a szerelem karjaiba vetette magát és így történhetett, hogy Ferenc Károly főherceg felesége Zsófia hercegnő, akinek hat éves házassága eddig meddő volt, beleszeretett a nálánál kilenc évvel fiatalabb „sasióknak” és ebből az izzó szerelemből született néhai Ferenc József. A fiatal főherceg és Napoleon unokája közötti hasonlatosság megdöbbentő volt és az évek múlásával egyre kifejezőbbé vált. Ugyanazok a szemek — írja Marchetti-Ferrante — ugyanaz a haj. A tizenhét éves Ferenc József portréját bárki össze-

tevesztheti a reichstadti herceg képével és aki ismeri a sasiókat, meggondolás nélkül meg merne esküdni, hogy őt ábrázolja.

Nem egészen érdektelen az, amit ehhez egy bécsi lap hozzáfűz: már sokan állították azt, amit Marchetti-Ferrante felfedezni vél, anélkül azonban, hogy az állítás valószínűbbé vált volna. Persze ma már kétséget kizáróan nem lehet megállapítani, vajon a reichstadti herceg és néhai Ferenc József hasonlatossága között van-e tényleges összefüggés. Nem szabad elfelejteni, hogy Napoleon felesége Mária Lujza osztrák főhercegnő, Ferenc császár leánya volt, Ferenc József és Mária Lujza között meglehetősen szoros volt a rokoni kötelék. A reichstadti hercegen tehát Habsburg-vér is folyt és erősen ellensúlyozta a korzikai vért. A tételt így is lehetne formálni: a reichstadti herceg azért hasonlított Ferenc Józsefhez, mert osztrák vér folyt ereiben.

Urániában ma, szombaton utoljára:

Akit a férfiak megvetnek.

GLORIA SWANSON-nal.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezdődnek

Elhalasztották a tornei csempészpör fő tárgyalását. Az aradi törvényszék a mai napra tűzte ki a nagyarányú tornei selvénycsempészség tettesre kirótt nagyszámú pénzbírság ellen benyújtott felebbezés ügyének folytatódó tárgyalását. Miután azonban a bucuresti-i védők nagyrésze nem jelent meg, de a vámhivatal sem terjesztette be a bekívánt iratokat, a törvényszék a felebbezés érdemi tárgyalását május 14-re halasztotta el.

SAMSON JAKAB (Cluj) Románia legjobb hírdőnök Örvendő művészakadémiájának, üzletét május első felében megnyitja Aradon, Bulev. Regina Maria 9. szám, első emeletén.

Szétrobbantottak

egy timisoarai kártyabarlangot.

(Saját tudósítónktól.) Stinghe timisoarai vezető főügyész rendeletére Popescu ügyész tegnap éjszaka két rendőrbiztos kíséretében váratlanul megjelent a Weisz-palotában lévő Kereskedelmi és Ipari Klub helyiségében, ahol ebben az időben nagyarányú házárdjáték folyt. A rendőrség megjelenése érthető pánikot idézett elő a játékosok között, akik azonban már nem tudták elkerülni az igazoltatást és így a tiltott kártyajáték szigorú következményeit. Popescu ügyész nyomban lefoglalta a kasszát és megartotta a házkutatást, majd kihallgatta a jelenlevőket, akik közül többen elmondották, hogy hiszékenységiük révén kerültek a játékasztalra, amennyiben a klub tulajdonosa, Drog-Bacau óriási nyereséggel kecsegtette őket. A résztvevők ellen kihágás címén indult meg az eljárás, míg a klub tulajdonosa ellen büntető eljárást tett folyamatba az ügyészség.

Az ügyészséget voltaképpen több névtelen feljelentés vezette nyomra s Stinghe vezető főügyész most a legerélyesebben akar eljárni a hiszékeny emberek kifosztói ellen, akik lelkiismeretlenül, szinte már egészen nyíltan szerencsejátékokra csábították embertársaikat s aztán kifosztották őket. Az ügyészségre érkezett feljelentések pontos adatokat is közölnek arról, hogy Timisoarán hol és milyen nagy összegben folynak a tiltott szerencsejátékok s így a hatóságoknak könnyűszerrel sikerülni fog a kártya hiénáit megrendszabályozni.

Szabadlábra helyezték

a vagyonbukott aradi bőrkereskedőt

Az aradi törvényszék nyolc hónapi fogházra ítélte Hajós Lászlót, egyben elrendelte szabadonbocsátását.

(Arad, április 29.) Az aradi törvényszék dr. Fikker—Pop-tanácsa ma ítélezett a többrendbeli váltó- és magánokirathamisítással, valamint többrendbeli hitelezési csalással vádolt Hajós László vagyonbukott aradi bőrkereskedő szenzációs büntetésében. Mint már annak idején megírtuk, a vádirat szerint Hajós László — hogy a teljes anyagi összeomlását elkerülje — volt társa, Rosenzweig Simon nevére közel egy millió lej értékben váltókat hamisított. De meghamisította üzleti könyveit is s a vevőitől fedezetképpen kapott váltókat ki-egyenlítésük után is tovább forgatta. Amikor aztán már nagyvonalú talpa alatt a föld s több hitelezője feljelentéssel fenyegette meg, Hajós szökést kísérelt meg, a detektívek azonban éppen akkor fogták le Hajóst, amikor Curticion a pesti gyorsra akart felszállni.

A vizsgálat során a súlyos vádpontok csak bizonyos részben nyertek beigazolást s miután Hajós családja a könnyelmű kereskedő több ügyét közben rendezte, a mai folytatolagos tárgyalásra már szinte jelentéktelen ügygyé zsugorodott össze Hajós büntetése. A mai tárgyaláson a törvényszék ismételtén kihallgatta Rosenzweig Simon, Rosenzweig József és Vass Jenő tanukat, akik jelentéktelen eltéréssel megismételték előbbi vallomásaikat. A tanúk kihallgatásával és a bemutatni rendelt hamisított váltók megtekintésével a bizonyítási eljárás befejezést nyert és sor került a vád- és védbeszédre. Gitta főügyészhezvettes a csalás és hamisítás kritériumait beigazoltnak találta és ezért súlyos büntetést kért a vádlottira. Sarbu Győző dr. ügyvéd hatalmas védőbeszédében arra hivatkozott, hogy a vádpontok egyikét sem találja bebizonyítottának s ezért felmentést kért. Ezután a törvényszék ítélethozatalra vonult vissza, majd Fikker dr. tanácselnök kihirdette az ítéletet, amely szerint a törvényszék háromrendbeli váltóhamisításban és kétrendbeli magánokirathamisításban bűnösnek találja Hajós Lászlót, aki ezért nyolc havi fogházra és 2000 lej pénzbírságra ítélte. A büntetés idejébe a vizsgálati fogságban elszünetelt 5 hó és tizenhárom napot beszámították és a törvényszék védő kérelmére Hajós nyomomban szabadlábra helyezését rendelte el. Az ítéletben ügyész megnyugodott, Hajós azonban enyhítésért felebbezett.

Tárgyalások indulnak a szobrok kiadásáról Aradon.

A Kulturpalota bizottsága, majd a város, végül a kormány dönt a szobrok és az ereklyemuzeum átadásáról. — Nichi Lázár kulturpalotai igazgató nyilatkozata.

(Arad, április 29.) Széles körökben keltett általános feltűnést és szenzációt az Aradi Közlöny mai számában megjelent közlemény, amely szerint a ledöntött aradi szobrok és a kulturpalotában levő 48-as ereklyemuzeum Magyarországra való szállítása ügyében komoly ajánlat érkezett Aradra. Tegnap reggel egy budapesti jelzéssel ellátott automobil robbogott be a városba Curtici felől és a kulturpalota előtt állott meg. Az autóban két ur ült, akik Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgatót keresték. Az igazgatót a könyvtár irodájában találták meg. Az egyik ur Kállay Tamás néven mutatkozott be, a másik Málsay László volt. Kállay Tamás elmondotta, hogy ő huszonöt esztendőig tagja volt a magyar országgyűlésnek és az ő tulajdonát képezi Munkácsy Mihály „Krisztus Pilátus előtt” s a „Golgotha” című festménye. A magyar kormány beleegyezésével, olyan feltételek mellett hajlandó a két világhírű műkincset Aradváros rendelkezésére bocsátani, ha érte a város Magyarországnak kiszolgáltatja a szobrokat, valamint a teljes ereklyemuzeumot.

Kállay Tamás egyben két reprodukciót nyújtott át dr. Nichi Lázárnak a két festményről és kijelentette, hogy szeretne ajánlatára minél előbb érdemleges választ kapni. Dr.

Nichi igazgató azonban erre csak annyit mondhatott, hogy illetékes helyen előterjeszti az ajánlatot és a döntésről azonnal értesíti Kállay Tamást. Kállay Tamás és kísérelje különben még tegnap este automobilon elhagyták Aradot. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste dr. Nichi Lázárt a kulturpalota igazgatóját, aki a szobrokért és a 48-as ereklyemuzeumért benyújtott rekompenzációs ajánlatról a következőket jelentette ki:

— Magam részéről természetesen nem nyilatkozhatom érdemlegesen arról, hogy elfogadhatjuk-e Kállay Tamás ajánlatát. Elsősorban a kulturpalota bizottsága tárgyal az ügyről, amelynek véleménynyilvánítása felett aztán a városi tanács dönt. A végleges döntést azonban csak a kormány mondhatja ki. Mindenesetre nagy óvatossággal kell kezelnünk az ügyet és valószínű, hogy egy magyar és román tagokból álló szakértő-bizottság utazik Budapestre, hogy a képeket megtekintse. Ezt megelőzőleg diplomáciai úton érintkezésbe kell lépünk a magyar kormánnyal, hogy hivatalos formában is megkapjuk a szóbelileg előterjesztett ajánlatot, illetve annak aprobálását. Amennyiben létrejönne a megegyezés, úgy a magyar kormánynak garanciát kell vállalnia azért is, hogy a két felajánlott festmény valóban Munkácsy Mihály eredeti két alkotása.

Spiritizista-álom mint válók.

Aki álmában csipte rajta kikapós feleségét. — A pontosan megálmodott házasságtörés.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójától.) Az angol lapok újabbban kormányrendeletre lehetőleg mellőzik a válópörökről szóló tudósításokat, mindazonáltal az egyes különösen érdekes esetek mégis csak nyilvánosságra jutnak. Legutóbb is egy ilyen érdekes válópör foglalkoztatta a londoni társaságot és különösen spiritizistakörökben beszéltek róla sokat. A megcsalt férj ugyanis, aki felesége ellen válókeresetet adott be, maga is erősen foglalkozik spiritizmussal és nem mindennapi mediális képességei révén jött rá felesége hűtlenségére.

John Damany mérnök, amikor néhány héttel ezelőtt hazajött irodájából, odahaza megtalálta feleségének levelét, aki közölte vele, hogy az estét egyik barátnőjénél tölti és ezért nem vacsorázik otthon. Damany nyugodtan megvacsorázott egyedül és aztán ledült a szofára, hogy szundikáljon egy negyedórás-
kát. Csakhamar mély álomba merült és azt álmodta, hogy egy szakadékba esett. Erre felébredt és a padlón találta magát. Körülmézett és meglepetten vette észre, hogy a szofán, ahonnan ő lepotyogott, fekszik valaki s alszik, sőt — csodák csodája — az a valaki a szofán nem volt más, mint ő saját maga még egy kiadásban, horkolva, égő szivarral a kezében. Damany nemhiába volt régi spiritizista, azonnal felismerte a helyzetet és megállapította, hogy itt az ő asztrál-, vagyis csillagtestének a saját énjéből való eltávozásáról van szó és ekkor vágya támadt, hogy megtudja felesége hűtlését. Alighogy szuggerálta magának ezt a kívánságot, már meg is jelent előtte egy szoba régimódi butorokkal és ebben a szobában megtalálta feleségét egy idegen ur karjaiban. Hogy mennyi ideig tartott ez a vízió, azt nem tudja Damany megmondani, csupán arra emlékszik, hogy mikor magához tért, a fotellban találta magát, noha a szofára feküdt le. Ettől kezdve állandó fejfájás és étvágytalanság gyötörte a mérnököt, aki elmondotta feleségének a különös dolgot. Az asszony nevetett a furcsa eseten és ironikusan megkérdezte, nem emlékszik-e pontosan a kérdéses szoba berendezésére. Mikor a férj elmondta, hogy az egyik falon van egy rézkarc, amely a trafaigari ütközetet ábrázolja, az asszony ijedt kiáltással, reszketve futott ki a szobából. Másnap Damany beadta a válókeresetet és mire hazajött, fele-

sége már el is tűnt. A mérnök erre egy detektívet bízott meg az asszony felkutatásával, akit az meg is talált Ventuorban, egy szállodában a Wight-szigeten. A férj erre odautazott és a hajón észrevett egy urat, akiben felismerte feleségének vízióban látott szeretőjét. Követte az illetőt, aki a szállóba ment — Damanyéhoz. Egy óra múlva a férj rányitotta feleségére a szállószoba ajtaját és ép eleget látott ahhoz, hogy a válóper kimenetele ne legyen kétséges.

Szöllőgazdák figyelmébe!

Peronospora, ilonca, szőlómoly, valamint a szőlóban és gyümölcsösben rágha pusztító minden rovar ellenszere a

NOSPRASEN

Általánosan elismerve. Kifogástalanul lebeg és tapad. Az egyszer elkészített keverék korlátlan ideig használható. Föltétlenül biztos hatás. Kapható minden mezőgazdasági üzletben, egyesületben stb., vagy alábbi cégnél: **ROMANIL R.T.** Timisoara I. Bánffy-palota

— Gőzhajó és uszály karambolja a Dunán. Budapestről jelentik: Ma reggel a Deák Ferenc nevű személyszállító gőzös a Dunán Budapest felé haladt, amikor a déli vasúti összekötőhidnál szembetalálkozott egy téglaszállító uszályal, amely zsufolásig volt megakadva. A gőzös erős hullámverése felborította az uszályt, amely sülyedni kezdett. Az uszályon levők: Kunner Ferenc tulajdonos, felesége és Fábián József hajóslegény kétségbeesetten kezdtek segítségért kiáltani. A gőzös utasai megrendülve nézték a küzdelmet, majd lebecsátották a mentőcsónakot, amely a folyóban uszályt megmentette. A rendőrkapitányságon tett bejelentés után Kunner elmondotta, hogy reggel indult Bajára téglaszállítományaival. Uszálya nekiütődött az egyik hidpillérnek, azonban nem sérült meg különösebben. Később a Deák Ferenc gőzös hulláma átsaptak rajta és percek alatt elsülyedt. Most vizsgálat folyik annak megállapítására, hogy az uszály nem a nekiütődéssel sérült-e meg annyira, hogy elsülyedt és tény-e az, hogy a gőzös által vert hullámok csak gyorsították az elsülyedést és nem idézték-e elő.

Gyermekfüröszteshez Höfer-szappant használjunk.

H I R E K.

Művészi festmények két lejért.

Erdélyi festőművészek érdekes sorsjátéka.

(Arad, április 29.) Az aradi hirdetőoszlopokon néhány nap óta negyedikes plakátok figyelmeztetik a közönséget, hogy 2 lejes sorsjeggyel Románia neves festőművészeinek nagyértékű alkotásait lehet megnyerni. Háromszázhatvanötezer lej értékű festményt sorsolnak ki a művészek és egy sorsjegy ára két lej. Van abban a „szerencsében” valami tragikum, amikor két lejért megnyeri valaki Popp Aurélnak, Litteczkynek, Krausz Ilonkának, vagy Sarkady Sándornak valamelyik képét. Van valami tragikum abban, hogy ezeknek a tehetséges művészembereknek ilyen módszerhez kell folyamodniuk, hogy anyagi erőt gyűjtsenek további munkásságukhoz, esetleg még megélhetésüket is biztosíthassák így. Láttunk néhány képet a kisorsolandók közül; tizezreket érnek. Ismerjük személyesen, vagy hírből a festmények alkotóit, mindnyájan értékes emberek, akiknek távol kellene élniük az anyagi gondoktól, hogy alkotni tudjanak, hogy ne jusson eszükbe két lejért kisorsolni alkotásaikat.

Satmareről (Szatmárról) indult ki, a néhez gazdasági helyzet nyomása alatt, ez az ötlet, hogy hetven darabból álló, értékes kompozíciót, rajzot, akvarellt és olajfestményt sorsolás útján értékesítsenek. A sorsjegyek kibocsátása, a pénzügyminisztérium engedélyével, a bucuresti-i Művészi Szindikátus támogatásával történt. A kisorsolandó képek alkotói között szerepel Popp Aurél, a román művészet egyik legzenélisabb alkotó reprezentánsa. Popp Aurél az elmúlt évi bucuresti-i kiállításon olyan erkölcsi sikert ért el, amilyennel kevés művész dicsekedhet. Hatalmas tablói előtt bucsujárást rendeztek a főváros intellektuálisjai. L. Krausz Ilonkát nem kell külön ismertetnünk, megbámulta a közönség a most tartott aradi kiállításon az ő átszellemült egyéni művészetét. Litteczky neve sem ismeretlen Aradon. Az ő erőteljes egyéni művészetét már a háború előtt elismerte a magyar állam és képeket vásárolt tőle, most pedig a kultuszminiszter vett tőle képet a Nemzeti galléria számára. Sarkady Sándor tehetséges akvarellista, aki négy darabbal vesz részt a sorsoláson.

Ez a négy művész rendezte a sorsjátékot, hogy a befolyt összegből esetleg meglátogassák Rómát, Velencét, Nápolyt, a művészek Mekkáit, esetleg csak azért, hogy megtudjanak élni. Szomorú sorsa ez a művészeknek.

— Az uralkodócsalád utazása. Bucuresti. Elena hercegnő, a trónörökös édesanyja, holnap Caransebesre utazik. Mária királyné szombaton utazik Balciába. Ezzel kapcsolatban, híre járt annak, hogy a királynéval együtt az uralkodó is Balciába megy és pedig Constantaig vonaton, onnan pedig hajón teszi meg az utat. A király állapota egyébként napról-napra javul.

— Averescu tábornok kitérítése. Bucurestiből jelentik: Ferdinand király Averescu tábornok, miniszterelnököt a Carol koronarend nagyerkesztjével tüntette ki.

— Hétfőn kezdődik a gazdasági konferencia Genfben. Genfből jelentik: Hétfőn kezdődik Genfben a nemzetközi gazdasági konferencia, amelyen 44 állam vesz részt, 400 delegátussal és szakértővel.

— Goldis miniszter helyettese. Bucurestiből jelentik: A Rómában tartózkodó Goldis miniszter távolléte idejére Cudalbu igazságügyi miniszter vette át a kultuszminisztérium vezetését.

— A csehszlovák elnökválasztás. Prágából jelentik: A parlamentből származó értesülések szerint a köztársasági elnök megválasztása május 24-én lesz.

— Lupu dr. cáfol. Bucurestiből jelentik: Dr. Lupu kategórikusan megcáfolja több budapesti lapban Spatar Valeritól közölt intervjúnak személyére vonatkozó állításait. Kijelenti, hogy Spatar Valerit nem ismeri, nincs tudomása egy romániai fascistapárt létezéséről és egy ilyen párt szükségére vonatkozólag pedig az ő nézetei ismereteseek.

Lengyelország irtó hadjárata a kommunisták ellen.

Varsóban letartóztatták a szovjetkövettség tizenöt tagját.

(Az Aradi Közlöny varsói tudósítójától.) A lengyel rendőrség a legerélyesebb intézkedéseket lépteti életbe a kommunizmus terjedésének megakadályozására. Tegnap este a zsidó kereskedők balján a rendőrség rajtaütésszerűen hatvan embert tartóztatott le, köztük a varsói szovjetkövettség tizenöt tagját is. Ez el-

len a szovjetkövet erélyesen tiltakozott. A kommunisták május elsejére nagyobb tüntetésre készültek, azonban a rendőrség minden csoportosulást megtiltott. Eddig sok kommunistát tartóztatott le és még további letartóztatások várhatók.

Uj vágóhidat épít Aradváros.

A minisztérium tervrajz készítésére szolgáltatta fel a város vezetését.

(Arad, április 29.) A város vezetésének régi terve, hogy az aradi vágóhidat átalakítsa és modern, nagyvárosi vágóhidat létesítsen. Erre vonatkozólag érdeklődött is a földmívelésügyi minisztériumnál, amelytől ma átirat érkezett a város vezetéséhez. Az átiratban a minisztérium felhívja Aradvárost, hogy delegáljon egy építész-mérnököt, aki Sibiu ut-

zik és ott megtekintti a most épülő vágóhidat. Tapasztalatai nyomán a delegált mérnök készítsen tervrajzot és ezt terjessze be a minisztériumhoz. A város még nem döntött a leirat ügyében, azonban valószínű, hogy a mérnöki hivatalból Filip mérnököt delegálják a sibui vágóhid megtekintésére és a tervrajz készítésére.

— Manolescu államtitkár hazatérése. Bucurestiből jelentik: Manolescu pénzügyi államtitkár vasárnap Bécsből visszaérkezik a fővárosba.

— Majláth püspök jubileuma. Május elején lesz harminc éve annak, hogy Majláth Gusztáv gróf elfoglalta az erdélyi püspöki széket. Az erdélyi római katolikus egyház a főpásztor jubileumát meleg ünnepségekkel fogja megünnepelni. Az ünnepséget emelni fogja Dolci Angelo pápai nuncius részvétele is, aki ezen alkalomból Bucurestiből Gyulafehérvárra utazik. A jubileumi ünnepségen részt vesz továbbá Pacha Agoston püspök is.

— Olasz katonai intézkedések a jugoszláv határon. Párisból táviratozzák: A Matin belgrádi, jólétesült forrásból szerzett híradása szerint a jugoszláv határ mentén nagyarányú olasz mozgósítási intézkedések történnek. Fiume és Tarvis közötti határterületen ostromállapotot rendeltek el.

— A tisztviselők fizetésrendezése a kamara előtt. Bucurestiből jelentik: A Dimineata közli, hogy a minisztertanács legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy az új hivatalos órabeszámításokat egyelőre nem léptetik életbe. A lap úgy tudja, hogy ezt a tervet mindaddig nem is valószínű, ameddig a köztisztviselők fizetésrendezését még nem szavazták. Egyes lapok szerint a köztisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslatot még május első napjaiban a kamara elé terjesztik.

— Május 1. megünneplése. Bucurestiből jelentik: A kormány elrendelte, hogy május elsejének megünneplése csak az amszterdami Internacionáléhoz tartozó szervezeteknek engedhető meg, de tüntetés nélkül. Az ugynevezett egységes szindikátusok nem kaptak engedélyt népgyűlések tartására, tekintettel Trancu-lasi munkaügyi miniszternek az ügyességhöz intézett átiratára, amelyben a miniszter ezeknek a szervezeteknek a feloszlását kéri, az állam rendjére veszélyes működésük miatt.

— Háztelkek kiosztása Aradon. Ma megkapta a városi mérnöki hivatal a pontos tablót arról, hogy kik és milyen nagyságú telket kaptak a városi kisajátított földekből építkezési célra. Az összeállítás szerint a Cetatei veche (Óvár-téren) 166 telket osztottak ki, míg a Libărdüllőn 293 telket juttattak az igény jogosultaknak. Itt a város részére is meghagytak egy nagyobb üres területet.

— Zadravetz sajtóperében elítélték Ruppert Rezsőt. Budapestről táviratozzák: Zadravetz püspök sajtóperében Ruppert Rezsőt a büntetőbíróválasztás a frankper vádiratáról írt nyilatkozataiért, amely szerint Zadravetz nem bűnrészese, hanem tettestársnak bélyegezte, rágalmazásért 160 pengőre, egy másik kijelentéséért ugyancsak 160 pengő pénzbírságra és az ügyvédi költségek megfizetésére ítélték.

— Érdekes keresztelő Aradon. Érdekes keresztelő volt tegnap Aradon. Moldoveanu Simon aradi kereskedő 8 éves nevelt leánykája, aki Adakaleh szigetén született és szülei után török vallású lett, tegnap a görög keleti vallásra tért át és a keresztelésben az Anita nevet kapta. A kisleány papája Hajdi Mustafa adakalehi török kereskedő volt, anyja azonban elvált férjétől és másodízben Moldoveanuhoz ment nőül.

— A csuci kőbánya hivatalos szemléje. Bónu Vazul megyei prefektus, Angel István dr. polgármester és Muresán János főmérnök ma elkísérték Costache közmunkaügyi vezérfelügyelőt Varfurile (Csucs) községben levő kőbányához, amelyt ma együttesen megtekintettek.

— Bárd Dániel Ernő meghalt. A magyar főváros előkelő társadalmi életének egyik legismertebb személyisége, özvegy bárd Dániel Ernőné, csütörtökön reggel kilenc órakor meghalt. Bárd Dániel Ernőné, született Cséry Szeréna, egyike volt Budapest legszebb asszonyainak. Emlékeztet, hogy a kiállítás idején, amikor II. Vilmos Budapesten járt, a Park Klubban Dániel Ernőné kezét csókolt, mintegy szimbolizálva ezzel, hogy a németek császára meghajlik a magyar asszonyok előtt. Férje, bárd Dániel Ernő, a Bánffy-kabinet kereskedelmi minisztere volt, édesapja pedig gazdag földbirtokos, Milán király sűrűn fordult meg budapesti tartózkodása alatt Dánielék házában és emlékül aranykeretes dedikált arcképet ajándékozott a híres szép asszonynak. Dániel Ernőné már hosszabb ideje betegeskedett és tavaly, amikor Balatonfüreden keresett gyógyulást betegségére, egy ízben olyan szerencsétlenül esett el, hogy váll- és bordatörést szenvedett. A báróné ugyan lassan meggyógyult, de mellhártyaizgadmánya maradt hátra. Csütörtökön reggel a személyzet a bárónét halva találta ágyában, úgy látszik, álmában érte utól a halál. Az aradi Neuman Margit bárónő, férjezett Dániel Tiborné, anyósát gyászolja az elhunytban.

— Egy földbirtokos agyonlőtte 16 éves sógorát. Miskolcra jelentik: Véres családi dráma történt tegnap a zemplénmegyei Nagvedbénye község egyik tanyáján, ahol Lukács Endre földbirtokos agyonlőtte 16 éves sógorát, Lipoczk György Imre fiát. A gyilkosságot családi veszekedések idézték elő. Lukács két évvel ezelőtt házasodott s az apósától kapott vagyont csakhamar elköltötte. E miatt állandó veszekedések voltak a családban és végül is Lipoczk elválasztotta leányát férjétől. Az asszony az izgalmak következtében kórházba került. Lipoczkék tegnap elutaztak és Lukács elment a tanyájukra, hogy kislát meglátogassa. Váratlanul szembetalálta magát itt sógorával, aki szitkokkal támadt neki. A veszekedés hevében Lukács revolvért rántott és felőlte sógorát. Az ügyesség letartóztatta a gyilkos földbirtokost.

— Halálozás. Schvarcz Vilmos 70 éves magánzó hirtelen meghalt. Az elhunytban Révész József szikvizgyáros apósát gyászolja. Temetése vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz az izraelita temető halottasházából.

— A hullámos bubifrizura nyerte el az első díjat. Budapestről jelentik: A Budapesti Fodrászmesterek Szövetségének csütörtökön este rendezett zártkörű versenyfésülésén a hullámos bubifrizura nyerte el az első díjat. A verseny híre még az éjszakai órákban elterjedt a magyar fővárosban s ma délelőttre már rengeteg volt azoknak a hölgyeknek a száma, akik kalap nélkül sétálva, a legújabb divat szerint voltak fésülve.

— Emeletes házak épülnek Aradon. Aradon mindinkább szaporodnak az emeletes házak. Ma két újabb emeletes ház építésére adtak be kérvényt a mérnöki hivatalhoz. Hady Antal engedélyt kért, hogy Mocioni (Orczy-ucca) 23. számú földszintes házára emeletet húzasson. Ugyanígy kérvényt nyújtott be Buzáky Gyula aradi háztulajdonos is, aki Calvin-ucca 2. számú házára épített emeletet.

— Eltemették a családirtó Szalay Géza dr.-t. Budapestről jelentik: Ma délután négy órakor temették el általános részvét közepette Szalay Géza dr. tőzsdebizományost, aki — mint megírtuk — a Hűvösvölgyben anyonlőtte két kisfiát és magát. A vizsgálat megállapította, hogy tettét az anyagi gondjai miatt keletkezett idegbaja miatt követte el.

— Vázsonyi merénylet az ítéltábla előtt. Budapestről jelentik: Vázsonyi Vilmos, az elhunyt politikus merényletinek ügyét most tüzték ki tárgyalásra. Mint ismeretes, a tábla kimondotta, hogy Molnár Ferenc és vitéz Vannay László hatóság elleni erőszakot követtek el és ezen a címen vonják őket felelősségre. A tárgyalást június 22-ikére tüzték ki.

— Kétmilliárdos csalásra lőtt rá egy áruházba öltözött pesti mérnök. Budapestről jelentik: Az elektromos művek Henger-uccai építkezésével kapcsolatban az illetékes körök rájöttek arra, hogy a cementkeverés nem történik olyan arányban, mint ahogyan kellene. Skultéti fővárosi mérnök három napig cementhordó munkásnak öltözve figyelte meg az építkezést, majd megírtta feljelentését. A vállalkozók a munkásokra, a munkások pedig a vállalkozókra hárítják a felelősséget. A vizsgálat folyik. Az eddigi megállapítások szerint kétmilliárd a kár.

— Leégett állomásépület. Moimestiből jelentik: Ma hajnalban hatalmas tűz tört ki a comanesti-i pályaudvaron, amely rövid pár óra alatt ugyyszólván teljesen elhamvasztotta az indóház emeletes épületét. A tüzet egy lokomotívól kiharadó szikrák okozták. A kár meghaladja a hat millió lejt. Érdekes azonban, hogy néhány nappal ezelőtt ugyanebből a mozdonyból kiröppent szikrák felgyújtották a fűtőházat. A szerencsétlenséget azonban ekkor sikerült elkerülni, mert az éber személyzet eloltotta a tüzet, mielőtt a lángok még tovább harapództak volna. A rendőrség őrizetbe vette a mozdonyvezetőt, akit azzal gyanúsítanak, hogy szándékosan fűtötte a megengedhetetlenul a kazánt és valószínű, hogy a tilalom ellenére seletészenet is használt.

— Himlőoltás Aradon. A városi orvosi hivatal közli, hogy a tavaszi himlőoltások a következő sorrendben mennek végbe: Az első kerületiek részére május 5-én délután 5 órakor a Josif Vulcan (Kazinczy)-uccai elemi iskolában, a második kerületiek részére ugyanaznap öt órakor a Luptei (Szent Péter)-téri elemi iskolában. A harmadik kerületben 6-án délután öt órakor az Oltuz (Illés)-uccai iskolában, a negyedik kerületiek részére 7-én öt órakor az Ardealui (Erdélyi)-uti iskolában. A gájiak és ségalak részére 8-án délután 4 és 5 óra között a gáji, illetve ségai iskolában.

— A délafrikai gyémántmezők kincse. Londonból jelentik: A délafrikai bányaugyi miniszter bejelentette a parlamentnek, hogy az elmúlt évben az Orange folyó melletti gyémántmezőkön 160 ezer szép, kifogástalan, nagyértékű gyémántot találtak.

— Dr. Tuszkai Ödön, a kiváló magyar fürdőorvos május 1-én megkezdte gyakorlatát Marienbadban. A hozzáfutató erdélyieknek készséggel áll rendelkezésére mindenemű Marienbadra vonatkozó információkkal. (Haus Auge Gottes.)

— Felhívás. Az aradi nyugdíjasok egyesülete felhívja az állomáson fizetett nyugdíjasokat, hogy e hó 30-án, szombaton este 7 órakor az egyesületi helyiségben feltétlenül jelenjenek meg, mert az egyesület vezetősége közli az érdekeltekkel azok névsorát, akiknek nyugdíjkiegészítése már leérkezett, de közli egyben a kifizetés pontos dátumát is. Went, ügyv. elnök.

— A városi gépezetek igazgatósága ezúton is értesíti a közönséget, hogy az autobuszokra a havi bérletek a St. Emimesu 4. sz. levő üzletben válthatók.

— Tennisz-verők, tennisz-labdák, footballok rendkívüli nagy választékban Hegedüs Gyula-cégnél.

Május 15-én szentelik püspökké Pacha Agostont

Három püspök végzi a felszentelési szertartásokat.

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai püspöki aulából származó értesülésünk szerint Pacha Agostont, a csanádi egyházmegye apostoli kormányzóját, akit a pápa nemrég nevezett ki lebedől püspökké, május 15-én szentelik fel ünnepélyes külsőségek között püspökké a timisoarai római katolikus szé-

kesegyházban. A felszentelést végző három püspök személyére vonatkozóan eddig még nincs végleges elhatározás, de valószínűnek látszik, hogy a felszentelést Majláth Gusztáv gróf alba-luliai (gyulafehérvári) püspök, Bjelik Imre oradeai (nagyvárad) püspöki helynök és Niculescu Iugojl görög katolikus püspök fogják végezni.

Anglia kiűriti a hankai koncessziós területet

A kantoniak és oroszok áttörték a nankingi védővonalat. — A szovjet fegyverrel és pénzzel támogatja a kantoniakat.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A Daily Telegraph jelentése szerint valószínű, hogy az angol csapatok rövidesen megszállják a márciusban kiűritett hankai angol koncessziót. Nincs kizárva — írja a lap — az sem, hogy Anglia szükség esetén fegyveresen közbelép és szankcióképen felrobbantja a hankai katonai arzenált.

A nankingi jelentések szerint Pukau kerületben 6000 főnyi kantoni és 2000 orosz áttörték a nankingi védővonalat és megszállták

a várost. Csang Kai Sek csapatai kilenc mérföldnyire visszavonultak. Pekingből jelentik, hogy a szovjet követség irataiból most kiderült, hogy az oroszok fegyvereket szállítottak nagy mennyiségben, az orosz katonai attasé fedezete alatt. Azonkívül 12 millió aranyrubelt küldött támogatásul a kantoniaknak.

Sanghai jelentések szerint Csang-cso-lin csapatai átkeltek az Ivang-cse folyón. Csang-kai-sek csapatai feladták Nankingot s a Peking-sanghai vasutvonal felrobbantása után visszavonulásban vannak.

Ponyvaregények kettős szerelmi drámát idéztek elő.

Öngyilkosok, akik a revolvergolyóval fejükben jelentek meg a bíróság előtt. — Különös házassági tragédia a berlin esküdtszék előtt.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Különös szerelmi tragédiából eredő bűnügyet tárgyalt ma a berlini esküdtszék. 1926 áprilisában történt, hogy Harry Hirsch postás éjszakai szolgálatából hajnal-tájban hazatért lakására. Megdöbbenve eszmélt arra, amikor belépett a szobába, hogy mialatt távol volt otthonától, rettenetes tragédia játszódott le az Ostbanhof közelében lévő lakásban. A konyahaasztalon egy kusza betűkkel írott cédulán a következőket olvasta a megdöbbenő férj:

Együtt megyünk a halálba és magunkkal visszük a gyermekeket is.

Hirsch berontott a hálószobába és az ágyon fekve ott találta a feleségét és barátját, Garhardt Pick lakatost. Ugy az asszonynak, mint a fiatalembernek át volt löve a haláltéka és a kiszivárgó vér teljesen elborította az ágy párnáit. Néhány lépésnyire az ágyaktól állott Hirschék hároméves gyermekének ágyacskája, ebben a szerencsétlen apa megpillantotta kisfia véres holttestét. Egy jól irányzott lövés teljesen összezsuzta a fiú koponyáját. Gerhard Pick még eszméletnél volt, az asszony azonban alétan feküdt az ágyon s órákig nem tért magához. Mindkét súlyos sebesültet a kórházba szállították és az orvosok hónapokig tartó ápolása mindkettőnek megmentette az életét.

A tragédia utolsó fejezete most játszódott le az esküdtszék előtt, ahová emberölés vádjával terheltén került a halálból visszatért szerelmes pár. A 32 éves asszony és a 25 éves fiatalember egy műkedvelő szintársulat próbáin ismerkedtek össze. Együtt játszottak valami romantikus szindarabban és végzetes tettüket is igen romantikus körülmények között akarták elkövetni. Sem Hirschné, sem pedig barátja nem tettek a tárgyaláson tulságos intelligenciáról tanúságot. Mindketten exaltáltaknak, rajongásra hajlamosoknak mutatkoztak és különösen a fiatalember vallomása bővelkedett a tragikus helyzet ellenére komikus ható frázisokban.

Mielőtt Gerhard Pick és Harry Hirsch felesége elhatározták, hogy megválnak az élettől, legjobb ruháikat öltötték magukra, egy homokkal teleszórt edénybe tizenkét gertyát állítottak fel, a villanyt kioltották, a gertyák kísérteties fénye mellett néhány üveg pezsgőt fogyasztottak el és e színpadias elő-

játék után nyult Pick a fegyverhez, amellyel ki akarta oltani három ember életét. Pick elmondta a tárgyaláson, hogy hosszabb ideje viszonyt folytatott a postás feleségével, akivel férje kegyetlenül bánt. Ő mint lovagias ember nem tudta elviselni és így engedett az asszony rábeszélésének, aki mindenáron azt akarta, hogy közösen menjenek a halálba.

— Az utolsó percig tiltakoztam az ellen, hogy a kisgyermekket is megöljük — mondta a vádlott — de Hirschné haragosan rámkialtott: „ha túl gyáva vagy, egy nagy tett végrehajtásához, ugy eredj a pokolba”.

Hirschné nem tagadta, hogy ilyen előzményei voltak a gyermek meggyilkolásának, ellenben pathétikusan a következőket szavalta:

— Ez volt a mi életünk hamvazószerdája. Vágyakozó sóvárgással vártam a halált és boldogító elégtételt éreztem, hogy mindent magammal vihetek a másvilágra, amit szerettem, tehát magammal akartam vinni őt is.

A tanuvallomásokból kiderült, hogy a különös szerelmes pár beteges, fülledt atmoszférát teremtett maga körül. Mialatt a férj távol volt hazulról, tragikus ponyvaregényeket olvastak és órákig beszélgettek az élet céltalanságáról és így kölcsönösen, szinte szuggerálták egymásnak a halál szükségességét.

Az orvosszakértők nem ismerték el a vádlottak beszámíthatatlanságát, azonban hangoztatták, hogy úgy az asszony, mint a férfi egzaltáltak, gyenge idegzetűek, könnyen befolyásolhatók.

A bíróság úgy látszik ezt vette figyelembe, amikor feltűnően enyhe ítéletet hozott a gyermekgyilkos pár bűnügyében. Az ítélet indokolása megemlíti, hogy Gerhard Pick és Hirschné tényleg halálraszántak voltak, hiszen bizonyosságot szolgáltat az a körülmény is, hogy még a tárgyaláson is koponyacsontjaikban hordták a golyót, amellyel ki akarták oltani életüket. Picket kilenc hónapi, Hirschné hat hónapi börtönre ítélték, de az ítélet végrehajtását felfüggesztették.

A legérdekesebb epizód a tárgyalás után zajlott le, amikor a szabadlábra helyezett asszony boldogan távozott a teremből férjének, Harry Hirschnek oldalán és így derült ki, hogy a Hirsch-házaspár hosszabb idő óta ismét együtt él. A nagylelkű postás nemcsak hűtlenségét bocsátotta meg hitvesének, hanem egyetlen gyermekük meggyilkolását is.

— Az aradi Magyar Párt új irodája. Az aradi Magyar Párt vezetősége közli a párt tagjaival, hogy az eddig a Piata Plevnei (Árpád-tér) 3. sz. a. működő irodáját május hó 1-étől a Str. Closca (Szent László-ucca) 7. szám alá helyezte át, miert is felkéri tagjait, hogy e határidőtől kezdve párt-ügyeikkel itt szíveskedjenek megjelenni.

— Tűz Aradon. Ma délután 5 órakor jelentették a tűzoltóságnak, hogy a Str. Ghiba Birta (Varjassy József-ucca) 30—23. számú házban tűz keletkezett. A tűzoltóság teljes apparátussal vonult ki a helyszínre, ahol az udvaron lévő fákamrák égtek le. Egy órai munka után sikerült a tüzet lokalizálni.

Jugoszlávia barátsági szerződést köt Magyarországgal.

Bethlen miniszterelnök közölte feltételeit a jugoszláv kormánnyal.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Politikai körök szerint a jugoszláv kormány felvilágosítást kért Budapesten az olasz-magyar egyezményről és egyúttal kérdést intézett a magyar kormányhoz, hogy hajlandó-e Magyarország hasonló szerződést kötni Jugoszláviával is, korábban tett javaslatai

alapján. A jugoszláv részről történt kérdés-közlésre gróf Bethlen tegnap délelőtt megbeszélést tartott Valko és Pesthy miniszterekkel és megállapította azokat a feltételeket, amelyek egy magyar-jugoszláv döntőbírói szerződés alapjait képezhetik.

Európa legnagyobb csekkhamisító bandáját leplezte le a pesti rendőrség.

A Budapesten letartóztatott olasz álgéáros szenzációs vallomása.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Hirt adtunk arról, hogy a budapesti rendőrség leplezte Európa legnagyobb csekkcsaló társaságát. A Budapesten letartóztatott álgéáros Franco Augusto bevallotta, hogy előkelő római ügyvéd volt, azonban ez év januárjában egymillió 100.000 lírás csekkcsalást követett el és ezután elmenekült az olasz fővárosból. A száz dolláros csekkre vonatkozólag, amelyet — mint most kiderült — egy Taylor nevű angoltól loptak el a London—liverpooli expressvonaton, kijelentése szerint Genovában az Excelsior-szálloda portásától vette át. Az álgéárosnál tartott házkutatás alkalmával a börtöndjében sok külföldi valutát találtak, azonban a megtalált összeg meg sem közelíti az 1 millió 100.000 lírát, amelyet Rómában szerzett. Kérdést intéztek hozzá a többi pénzrevonatközölg, azonban Paulino Alfredi alias Franco nem mondotta meg a pénz rejtekhelyét.

Érdekes eset történt az álgéáros letartóztatása alkalmával. Paulino ugyanis az olasz követségtől kért védelmet és a fogházban megjelent olasz követségi tisztviselőnek azt a fantasztikus kijelentést tette, hogy az olasz

fascio tagja és különleges megbízással utazik, amelyről azonban csak akkor beszélhet, ha a fascio vezetője feloldja esküje alól. Állításáról nemsokára kiderült, hogy valótlán és a római rendőrség távirata világosságot derített Franco valódi kitérére. A nyomozás jelenleg folyik tovább Paulino és a bünszövetkezet többi tagja bűneinek kiderítésére.

Az esti jelentések szerint a budapesti rendőrség megállapította, hogy a csekkcsaló társaság tagjai az álgéáros lakásán összejeveteleket tartottak, amelyeken misztikus formák között megesküdtek arra, hogy sohasem árulják el egymást. Kiderült az is, hogy egy római cinkofafusnál tömegesen gyártották az ugynevezett utazócsekket, amelyeket különböző nevekre kiállítottak és beváltottak. Megállapítást nyert Paulinora vonatkozólag az is, hogy Trieszthen export-import üzlete volt, azonban onnan is megszökött számos bűncselekmény elkövetése után. Trieszthen sofőrje, Franco Augustino nevére szerzett utlevélt és azzal utazott. Az igazi Francorói ismeretes volt, hogy fascista ellenes és így az ál-Francónak sikerült politikai menekülnök kiállításnia magát.

Az orosz szovjet elkészült a háborúra.

A hadügyi népbiztos nagy feltűnést keltő nyilatkozata.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Moszkvából jelentik: Brusilov hadügyi népbiztos beszédet tartott, amelyben beszámolt a szovjethadereg fejlődéséről. Kijelentette, hogy szükségesnek tartja Moszkva, Leningrad és

Kiew városoknak a repülőgépek elleni megvédését. Beszéde végén leszögezte, hogy a hadsereg fejlett és erős és a szovjet elkészült a háborúra, amely most hajszálon függ.

Szeretetadományokat

gyűjtenek Vilmos excsászárnak.

A hazafias egyesületek szövetsége akciót indított a dúsgazdag német excsászár „felségélyezésére”.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Egészen sajátos leleplezés közöl az egyik berlini lap, amely felhívást ad közre és szeretetadományok küldésére szólítja fel a kereskedőket. A körlevelet a hazafias egyesületek szövetsége adta ki, a szeretetadományok címzettje pedig a doornai kastély lakója: Vilmos excsászár. A körlevél elmondja, hogy minden egyes szeretetadományon szerepelni fog az adakozó neve és az udvarmesteri hivatal nyugtat ad róla.

A leleplezés általános feltűnést keltett Németországban, mivel tudvalevő, hogy az excsászárnak ma is jelentékeny vagyona van. A porosz állammal kötött szerződése értelmében 300.000 hold földet és körülbelül egy milliárd márkát kapott, amelyet készpénzben folyósítottak számára. Ezenkívül az excsászár eladta művészi gyűjteményeit, amelyek szintén nagy értéket képviselnek. Ezzel szemben a lehető legszűkebben méri kiadásait és a segélykérők hiába kopogtatnak a doornai kastély kamrán.

Értesítjük az igen tisztelt jegelőfizetőket, hogy a jég házhoz szállítását május 1-én megkezdjük.

Előfizetési ár ugyanaz mint a múlt évben. A tavalyi előfizetőket megbizottunk már május 1-én felkeresi a jéggel, azokat pedig, akik a múlt évben nem voltak előfizetők felkérjük, hogy előfizetési szándékukat irodánkban vagy a jégkihordókocsnál bejelenteni szíveskedjenek. Tisztelettel:

Reusz Sándor cég

ARAD, BULEVARDUL REGELE FERDINAND 13.
TELEFON: 141. SZÁM. 2276

Montenegróban kitört a forradalom.

A forradalmárok tiltakozása a jugoszláv annexió ellen.

Tiranából jelentik: Montenegróban a tisztek vezetésével forradalom tört ki a szerbek ellen. Nemzeti bizottság alakult — mondják a jelentések — amely felhívást intéz a Népszövetséghez és kijelenti felhívásában, hogy nem fogadják el a szerb hadsereg annexióját.

Apolloban ma, szombaton utóljára:

POLA NEGRIVEL

JÓ és ROSSZ

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezdődnek

ERZSÉBET MOZGÓ

Ma d. u. 6, 1/8 és 9 órakor
Rudolpho Valentino utolsó filmje

A fekete sas

Bánky Vilmmával.

Az idei filmtermelés legszebb slágere.

Rendos olosó helyrak.

Jön: A biblia. A filmgyártás csodája, 18 hatalmas felvonás egyszerre lejátéva.
Május 1-től az esti előadások szép idő esetén a kellemes kerthelyiségben tartatnak meg.

A megfiatalítás csodája.

Orvosi megállapítás szerint nagyszerűen sikerült a pesti Voronoff-operáció.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A pesti Voronoff-operációk egyik legérdekesebb esetéről, Buzetty Vilmos 79 éves volt katonakapitány megfiatalításáról mi is megemlékeztünk. Az operációnak a napokban múlt el egy éve és ebből az alkalomból dr. Farkas Géza orvosnő megvizsgálta Buzettyt és erről a következőképpen nyilatkozott:

— Buzetty határozottan jó erőben levő, fürgé mozgású, energikus férfi benyomását tette rám. Arcszíne üde, arca telt, olyan, mint egy élettelen öregember. Dinaméteren 90—95 kilót nyomott ki több ízben, holott 60 éves emberek már csak 60—65 kilót tudnak kinyomni. Mindamellett nem lehet mondani, hogy Buzetty 30 évvel fiatalodott meg, inkább az volna rá a helyes kifejezés, hogy új erőre kapott. Buzettyt a megfiatalodásból sokat lehet bizonyos szuggesztív erők javára használni. Izgatja és felélelheti az általános érdeklődés és ő maga is igyekszik bizonyítani megfiatalodását.

Egy másik belgyógyász is megvizsgálta Buzettyt és kijelentette, hogy a megoperált rózsás arcszínével tényleg meghazudtolja korát és egy 55—68 éves férfi benyomását teszi.

Buzetty, aki különben még ma is a pesti szegényház lakója, most már nagyokat is mond a arról beszél, hogy meg szeretne nősülni.

Poloska irtást, LOVAS lakás-parketta surolást, szőnyeg-parolást vállal ARAD, Str. DITU 111.

Elkártyázta a feleségét

Frivol akta a szolnoki rendőrségen.

(Az Aradi Közlöny szolnoki tudósítójától.) Rendkívül érdekes ügyben folytatja a szolnoki rendőrség a nyomozást. Egy tekintélyes szolnoki földbirtokos felesége feljelentést tett a rendőrségen férje és egy jegyző, férje legjobb barátja ellen. Feljelentésében elmondotta, hogy azt tapasztalta, hogy férje április eleje óta iszákos lett. Egy alkalommal az asszony is résztvevett a mulatásban, de a sok italtól eldőlösodott és bement a szobájába, ahol elaludt.

Másnap hallotta, hogy férje kártyázott és nemcsak pénzt, hanem feleségét is elveszítette kártyán egy bizonyos időre. Megtudta azt is, hogy éjszaka, amikor a sok italtól eldőlösodva lefeküdt, nem férje, hanem a kártyán nyertes jegyző kereste fel őt szobájában. Férjének most nyomavesztett. A különös ügyben rövidesen tárgyalást tűznek ki.

METROPOLIS

METROPOLIS.

Vasárnaptól az
APOLLOBAN.

Jegyek elővételben kaphatók!

I. RÉSZ:

1-én, vasárnap
3-án, kedden
5-én, csütörtökön
7-én, szombaton

METROPOLIS

METROPOLIS

II. RÉSZ:

2-án, hétfőn
4-én, szerdán
6-án, pénteken
8-án, vasárnap

KÖZGAZDASÁG.

Megfosztják jogaikról az építőmestereket.

A készülő mérnöki törvényjavaslat súlyos sérelmeket jelent egy egész iparágra.

(Arad, április 29.) A romániai mérnökök szövetsége törvényjavaslat-tervezetet alkotott a mérnöki cím és jog védelméről. A javaslat, amely jelenleg a kormány előtt fekszik, kiküszöböli mindazokat a visszaéléseket, amik eddig a mérnöki cím és jog kárára bőven burjánzottak. Vannak azonban a javaslatnak olyan rendelkezései is, amelyek csaknem teljesen megfosztják az építőmestereket eddigi jogaikról és minden jogot a mérnökök kezébe adnak. Az építőmesteri képzettséggel rendelkező iparosok a javaslat szerint semmiféle hatáskört nem kapnak és így a javaslatnak szinte az a tendenciája, mintha azokat, akik nem végeztek el a főiskolákat, teljesen ki akarná zárni a szabadversenyből.

Az ipari munkaadók, akik szintén ismerik már ezt a tervezetet, arra az álláspontra helyezkednek, hogy az építőmesteri hatáskört nem szabad megszüntetni, hanem inkább kiterjeszteni, hiszen az építkezéseknél az elméleti ismereteknek egyik legfontosabb kiegészítője a gyakorlati tudás. Arról viszont szó lehet, hogy a képzettség megszerzését szigorítsák az alapismeretek kiegészítése által. E célból megfelelő ipariskolákat kellene létesíteni.

Az építőmesterek remélik, hogy a javaslat, míg törvénnyé válik, alapos átdolgozáson megy keresztül, annál is inkább, mert a szerzett jogokat feltétlenül respektálnia kell minden rendelkezésnek, vagy törvénynek.

Zürichben 3.29, Párisban 16.10 a lej.

Helyi valutaárak. (Április hó 29.)
Kifizetések: Berlin 40.10, Amsterdam 67.60, Newyork 168.50, London 820, Páris 6.63, Milánó 9.25, Prága 5.05, Budapest 29.50. Zágráb 2.96, Bécs 23.75, Zürich 32.50. — Árú: Márka 40, holland forint 67, dollár 168, francia frank 6.60, olasz lira 9.20, csehszlovákia 5, pengő 29.50, dinár 2.95, osztrák schilling 23.70, svájci frank 32.50. — Pénz: Márka 38, holland forint 64, dollár 166, francia frank 6.40, olasz lira 8.90, csehszlovákia 4.80, pengő 29.30, dinár 2.85, osztrák schilling 23, svájci frank 31.50. — Irányzat: lanya.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Április hó 29.)
Kifizetések: Páris 6.62, Berlin 40.20, London 823, Newyork 169, Milánó 9.08, Zürich 32.60, Bécs 23.85, Prága 5.02. — Valuták: Napoleon 670, német márka 39, leva 1.20, török lira 0.85, angol font 810, francia frank 6.70, olasz lira 9, svájci frank 31, drachma 2.10, dinár 3, dollár 168, lengyel marka 18, osztrák schilling 24, magyar pengő 29, csehszlovákia 4.90.

Zürichi tőzsdezárlat. (Április hó 29.)
Berlin 123.25, Amsterdam 208.02.50, Newyork 519.87.50, London 2525.50, Páris 20.37, Milánó 27.60, Prága 15.40, Budapest 90.62.50, Belgrád 9.13.12.50, Bucuresti 3.27.50, Varsó 58.12.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Április hó 29.)
Berlin 123.25, Amsterdam 208.01.25, Newyork 519.87.50, London 2525.62.50, Páris 20.36.50, Milánó 27.70, Prága 15.40, Budapest 90.63.75, Belgrád 9.13.12.50, Bucuresti 3.29, Varsó 58.12.50, Bécs 73.16.25.

— Az aradi Palugyay-pezsőgyár közgyűlése. A Chateau-Palugyay Rt. tegnap délután 4 órakor tartotta az évi rendes közgyűlést, amelyen a részvényesek teljes számban résztvettek. A közgyűlésre Aradra érkezett Palugyay Antal, a pozsonyi gyár vezetője is. Dr. Moldovan Silviu szenátor, elnök nyitotta meg a közgyűlést és közvetlen szavakkal üdvözölte a megjelenteket. Majd az igazgatóság és a felügyelő bizottság tették meg évi jelentésüket és utána ismertették a múlt év üzleti menetét, melynek során külön elismeréssel és köszönettel adóztak Prehoda Aladár vezérigazgatónak, aki annak ellenére, hogy aránylag rövid ideje működik a romániai gyár élén, máris hatalmas és nagy eredményekben kifejezésre jutó munkát végzett a cég üzletkörüének fejlesztése érdekében. A jelentések a megjelentek egyhangú helyeslésével találkoztak és a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadták. A közgyűlés után az igazgatóság tagjai megtekintették a cég felszerelését és berendezését, melyeknek kitűnőségéért újabb elismerésüket fejezték ki Prehoda vezérigazgatónak.

— Piaci árak. A mai aradi hetipiacon az árak a következőkben alakultak ki: burgonya 5—6, hagyma 20, tehénmáj 20, juhmáj 56, vaj 100—140, alma 18—28 lej kilogrammonként, zöldség 4—5 lej csomója, tojás 2.40 lej darabja, bab 8, tejföl 40, tej 8 lej literre, saláta 1.50—2, kalarabé 3 lej fejenként. A baromfiárak: sovány liba 160—200, sovány kacsa 120—150, tyúk 110—150, csirke 70—120 lej párja, kővér liba 260—300, kővér kacsa 140—180 lej darabja. A gabonavásár árak: buza 840, kukorica 500—520, árpa 560, zab 600 lej métermázsánként. Az állatvásár árak változatlanok voltak.

— Az új forgalmi adó május 1-én lép életbe. Bucurestiből jelentik: Simionescu pénzügyi államtitkár tegnap közölte a kereskedők küldöttségével, hogy az új forgalmi adót május elsején léptetik életbe. Averescu miniszterelnök ma különben aláírta azt a rendeletet, amely szerint a bélyegadó törvény és a forgalmi adótörvény május elsején lép életbe.

Mozi.

Metropolis.

(Sajtóbeszámoló az aradi Apollóban.)

Egy előre vetített árnyék, egy sajátságosan elvont gondolat — zajos sok szentimentalizmussal körített sujtóval — olyan kiállításban, amely méltán kimeríti a filmtechnika multját és jelenjét — sőt nagy vonalakban a jövőjét is jelzi — ez a „Metropolis”. Technikailag az UFA. filmremeké valóban az eddig elérhető és kivihető filmezés maximuma: a megpattantásig kifinomodott emberi agy hatalmas elgondolását és a genialitás határáig eljutott technika pompás visszatükrözését adja meg olyan foglalatban, amely technikát illetőleg elismerten pompás filmtestvérei között vakító ékként tűndökl. A történet ideje egy évszázaddal előre löki a filmet. A Metropolis hatalmas világváros, amelynek ipari irányítója a zsarnok Kapitálizmus. 2000 esztendőn felült dátumot írunk s minden oly idegenül ható nagyszerűség és jelszava: minden a technika vívmánya. Gigászi felvonulást rendez Capek-szerű R. O. R. robotosának tiszteletére, melyben a jövő élet új munkását látja a film is. Minden jelenetben felszínre jut a technikai monstruozitás megnyilvánulása s minden liktetően érdekes kontrasztokban perget, ki-tilintetve a rendezés nagyszabású munkáját. Fritz Lang a rendező, a Niebelungen rendezése is az ő személyéhez fűződik, akinek nevét föl kell jegyeznünk. Bámulatos fantáziával élte be magát a jövő századba és szinte tanulmányszerűen emelte ki a technika diadalát. A Metropolis világfilm főszerepeit Briggitta Helm (Hel és Mária), Alfréd Abel (Iapa), Hans Froehlich (fin) és Rudolf Klein-Rogge játsszák művészetük erejének teljes hathatósával. A magyar feliratok sokszor ostobán döbbennek le az emberre — a magyarázást és a magyarságot illetőleg egyaránt. Ugyáltszik, hogy túlteljesítve 2027-szerűt, modern akart lenni a felirat, elfelejtette, hogy csak 1927-es robotosok olvassák. (s.)

xx Akk a férfiak megvetnek című nagyhatalmú társadalmi képet ma szombaton utoljára vetíti az aradi Uránia mozgószínház. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Jó és rossz drámai komédiát Pola Negri-vel a főszerepben ma szombaton utoljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház. Az előadások fél 5, fél nyolc és 9 órakor kezdődnek.

xx Metropolis, az utóbbi idők legnagyobb filmsodája vasárnapról kerül vetítésre az aradi Apolló mozgószínházban. A német filmtechnika minden csodája benne él ebben a filmben és minden képzeletet felülmutat az a gigászi elgondolás, a

mi ebben a filmben kap a néző. Mi a Metropolis? A jövő nagy városa, a kétezredik esztendő új várostípusa. A mérnöki zsenialitás teremtménye meg a jövő városát, amelyben különös emberfigurák élnek és még különösebb drámák szövődnek az emberek között. A két részes hatalmas film, mely lázba hozta az egész művelt világot, vasárnapról kerül Aradon vetítésre, hetétől pedig a második részt élvezheti a közönség. A Metropolis előadására jegyeket az aradi Apolló elővételi pénztára árulja.

xx A világ legújabb eseményeit minden előadás előtt vetíti az aradi Apolló mozgószínház filmszurnálja.

SPORT

O Összeállították a Románia ellen játszó jugoszláv válogatottat. Zágrábból jelentik: Pandakovics szövetségi kapitány benyújtotta javaslatát a JNS igazgatótanácsának arról a csapatösszeállításról, amely június 10-én Bucurestiben Románia válogatottjai ellen mérkőzni fog. Ez az összeállítás a következő: Friedrich (Hask)—Urbanics (Concordia), Ivkovic (Jugoszlávia)—Arsenijevics (BSK), Premrl (Viktoria)—Popovics (Jugoszlávia)—Marjanovics (BSK), Perel (BSK), Luburics (Jugoszlávia), Bonacsics II. (Hajduk), Giller (Gradjanski). — A csapatban hat belgrádi, négy zágrábi és egy spliti játékos van. Általában jobb, mint a Pesten szerepelt válogatott. A meccs vezetésére Braun bécsi bírót kérték fel, aki el is fogadta a meghívást, de a napokban bejelentette, hogy beteg és bizonytalan még, hogy június 10-én bíraskodhat-e. A két szövetség a bejelentést tudomásul vette és megegyezett abban, hogy Braun helyett Gerő budapesti bírót kérik fel a mérkőzés vezetésére.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közölték a nem vállalták felelősséget. NYILATKOZAT.

A Kolozsvárott megjelenő „Ellenzék” 93. száma azt írta rólam, hogy megszöktem. Ezen állítás valótlán, mert Bucurestiben vagyok, nincs semmi okom a szökésre.

2319

Gedeon Imre.

Özv. Urbán Endréné szül. Kulcsár Antónia mint hitvese úgy a saját, valamint az ahullottak nevében fájdalomtól megtört szívvel, de a Mindenható szentséges akaratában megnyugodva tudatja, hogy a felejtethetetlen jó férj, sógor, nagybácsi és rokon

Urbán Endre,

folyó évi április hó 28-án, délután fél 1 órakor, tevékeny, munkás életének 68-ik, zavartalan, boldog házasságának 15-ik évében váratlanul elhunyt.

Felejtethetetlen halottunk földi maradványait folyó évi április hó 30-án délután 4 órakor fogjuk a Str. Seminarului (volt Sinucca) 14. számú gyászházából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után, a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örökös nyugovó helyére elhelyezni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért május hó 5-én d. e. 10 órakor fog a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az égök Urának bemutatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1927. április 28.

Özv. Bánhidya Lászlóné szül. Kulcsár Anna, Krahm László és neje szül. Kulcsár Mariska, özv. Gonda Lászlóné szül. Kulcsár Irma, sógora és sógornő. Özv. Papp Dezsőné szül. Huszák Ilona, Huszák István unokaöccse és unokahuga. Ugyanígy a többi nagyszámú rokonság, jóismerősök és jóbarátok nevében is.

2301

Ivan Limbeck és fia Arad, Fabrica de cestiuguri de metal si lăptărie de înmormântări Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) 22. Színház-entlet.

Rádió-műsor.

Szombat, április 30. Wien-Grác. 19. Operaelőadás. — Pozsony. 19.30. Mandolin hangverseny. — Záh. 20.30. Kamarazene. — Milano. 20.45. Operaelőadás. — Boroszló. 20.10. Énekari hangverseny. — 22.30. Tán. zene. — Prága. 21. Operaelőadás. — London-Daven. try. 22.35. Fay Marbé ének. A Don Cossack kvartett nemzeti dalokat ad elő. — Leipzig. 20.15. Rádiórevü. Stuttgart-Frankfurt a. m. 19.30. Max Reger-ünne.

— Róma. 17.15. Hangverseny. — Berlin. 20.30. Vidám est. — 22.30. Tán. zene. — München. 20. Tarka est. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 17. Az opera kamarazenekarának hangversenye. — 18.25. Ifju. sági előadás. — 19.30. Művészest. — 21.45. Cigányzene.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

ÉRTESÍTÉS!

Ugy a n. é. közönség mint eddigi vendégeim szíves tudomására adom, hogy Aradon a vasúti állomás közelében levő viadukt mellett

SZALLODÁT, ÉTTERMET ÉS KÁVÉHAZAT teljesen újonnan átalakítva és berendezve **SZOMBA-TON ESTE MEGNYITOM.** Állandóan izletes hideg és meleg ételek, kiváló hegyaljai borok és egyéb italok, frissen csapolt Dréher sör kapható pontos kiszolgálás mellett. Esténként elsőrendű cigányzene játszik. Főre. mentes tiszta szobák. További lakás pártfogást kér: 10416 **BARNA ATHANÁZ.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetései ára hétköznap 4 lej — bány. vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 3 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket 4 u. 5 óráig vezetünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A hirdetésnél fennmarad magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

LEVELEZÉS.

JÓPAJTÁS választát nagyon nélkülözöm. Ha bármikor írni fog, örömmel válaszolok. 2309

ALKALMAZÁS.

KERESÜNK jóllakó szakácsnőt az aradi lovastűzér divizion tisztai étkezdéje részére. Fizetésen kívül adunk: kosztot, lakást, fűtést és világítást. Jelentkezni lehet: a tűzérdivizion kaszárnyájában Calea Victoriei, naponta reggel 7-től este 6 óráig. 600

FŐZNI tudó mindenes bejárónót felvesz Bailla Frigyes. Str. Eminescu 6. sz. II. lépcső, II. em. 2306

KERESÜNK mielőbbi belépésre egy ügyes képzett fűszerkereskedősegédet. Messer Lipót és Fia Chisineu-cris. 10417

KERESÜNK fűszer és vasszakmában jártas íróasztal irodai gyakornokot. Messer Lipót és Fia Chisineu-cris. 10417

PERFEKT szakácsnő ajánlunk urhá. zakhhoz. Str. Coanda (Borona) 24. 2321

LAKÁS.

KÖZPONTBAN kétszobás lakás minden menekhelyiséggel, azonnal kiadó. Meg. tekinthető 1-3 között. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2310

UCCAI bútorozott szoba Str. Metianu (Forray-uccában) kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 2318

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HOFHER SCHRANTZ 8 HP. cséplőgar. nitura fiatal, teljes felszereléssel eladó. Maszav Gyula Galsa. 2290

SELYEM PAPAN. gyermek paplan, szőnyegek, antik szekrények, antik var. rászalkák, Biedermayer szalon, pia. nino, hegedű, harmonika, jégsekrény, különböző szobaberendezések, tükrök, órák, festmények, függönyök, horgolt asztalterítők, filé, ágyszerítők, villanylám. pák, Underwood írógép, rakett, mán. gorló, íróasztalok, asztalok, székek, szelön terítő, antik vázák, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

BIZOMÁNYBA KERESK dísz tárgyakat, bőröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnye. geket, közszükségleti cikkeket, férfi ru. haneműt, egyes bútorarabokat stb. — Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

INGATLAN.

HÁZ hozzátartozó 6 ktszr. hold szántó. földdel eladó. Cím Tagler István, Szent. pál 53. sz. 2302

KÜLÖNFÉLÉK.

KERELEM A NEMESSZIVÓ EMBE. REKHEZ! Nagy nyomorban tengődő, teljesen munkaképtelen kéri a jószívű emberek bármilyen csekély adomá. nyát. Bármily adományt a meghálásab. ban fogad. Címe Farkas Péter, Strada Maracesti 42. (Kossuth-u.) 500

Bank kölcsönöket

aradi házakra és környékbeli föl. dekra legelőnyösebb feltételekkel betáblázás mellett folyósítottak.

HAASZALBERT Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

BUDAPESTI NEMZETKOZI VÁSAR

1927. április 30. — május 9.

Legjobb alkalom Nyugat- és Közép-Európá. val új gazdasági kapcsolatok létesítésére. Kiállítók és látogatók a C. F. R. összes vonalán a visszatérésnél érvényes 50%-os, a magyar vasutaknál úgy az oda. mint a visszatérésnél érvényes 50%-os jegykedvezményt élveznek. Viszmentes határátlépés.

Az összes kedvezmények a vásárgazdál. vny fel. mutatásához vannak kötve. — További fel. világszerte és a darabonként 150 lejbe kerülő vásárgazdál. vnyok kaphatók Budapest: a Vásárhoza, (Alkotmány-u.) 8. Arad: Kereskedelmi és Iparkamara

A volt Thököly-ter közelében

egy nagy pincehelyiség

kiadó.

Cím: Györffy „MURES” Irodájában.

Elegáns ruhák! szövet és selyem ruha 400 L., már készletek. Cím kabát-kosztüm 800 Lejért Str. Consistoriu. lui Batthyány-u. 9

Bútorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-ter) 10. szám **Cimre ügyelni!**

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

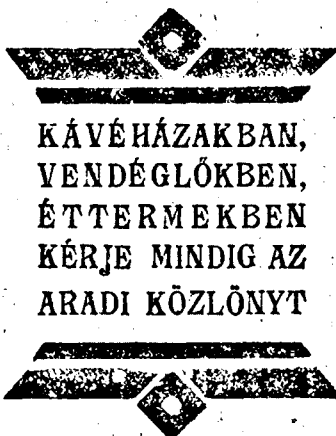

Ön is tudja, hogy

minőségű Coventry Royal, Gö. ricke, Dürkopp, Waffenrad és Puch kerékpárokat vehet

részletfizetésre HAMMER VILMOS

szak üzletében Arad, Piata Avram Iancu 5-6. (Szabadság-ter)

KÁVÉHAZAKBAN, VENDÉGLÖKBEN, ÉTTERMEKBEN KÉRJE MINDIG AZ ARADI KÖZLÖNYT

RADSCHITZKY

TIMISOARA, IV., Str. Preyer No. 3.

Moziberendezések

a leg egyszerűbbtől a legmodernebbig.

Javitóüzem,

villanyerőre berendezett, minden rend. szerű készülékek javítására.

Alkatrészek készítése!

Legnagyobb raktár

szükségleti cikkeken!

Költségelőirányzatok ingyen!

Házhelyek

1000 lejes havi részletfizetés mellett, mélyen leszállított áron eladók, helyben téglaföld és homok. Érdeklődni minden. nap a helyszínen Kádas-telep, Borona- ucca folytatása és a lakások Str. Ghe. orghe Ionescu (azói Károlyi-ucca) 11. sz. Kádasnál. 2320

Úryfelelem e ad

városháza közelében földszintes lakóházakat üzlethelyiséggel, raktárral, elfoglalható kerti 4 szobás lakással, továbbá 4 üzlethelyiséggel a elfoglalható laká. sal, egyemeletes és kétemeletes házat a város központjában. 2803

Dr. Reisinger Ferenc

Piata Avram Iancu (Szabadság-ter) 3.

SZLIACS (SZLOVENSZKO)

szénasavdús, vasas, természetes meleg vizű gyógyfürdő. Néi bajok, fejtelenég, terméketlenség, rheuma, szorvi aszt és időbajok (spanyolt kúrok megbetegedések). Erőtelmesedés, gyomorhajok, vér. szegénység, mindennemű gyógyászati állapotok.

Előrengu egésznapli ellátás (étlap sze. rint választott penzo szép szobával együtt) elő-utóidényben 46, földényben 56 Ch.-ért.

Bristol-Táttra szállók Hízemzetősége Szliacs.

Május 11-ig dr. Bienenstock Budapest, Vas-u. 19. 1. 1. József 882-48 minden kedd, csütörtök, szombat 2-3-ig készséggel ad felvilágosítást és prospektust. Egyébként: Magy. Fürdő Propag. Iroda, Budapest, Gresham-palota. 2804

80 lej

100 kgr. gyertyán hulladék tűzifa

STIASZNY

kaptafagyárában Arad,

Dna Balassa (Purgly Lajosné-u.) 121.

VÁGJA KI!!

UTALVÁNY

25 %-os árengedményről, melyet ez utalvány ellen az ország legrégibb és legelő. kelőbb műkereskedése tárlatán

BUDAPESTEN

IV. kerület Belváros, Kossuth Lajos ucca 1. szám aiazt az EGGENBERGER-képtárla. ton az árjegyzéki árakból ezen utalvány ellenében levonásba hoznak. Az országosan ismert előkelő cég kiárusítja 1600 drb képből álló raktárát, amelyen minden izlésnek megfelelő, minden méretű kép minden ár. ban kapható a legkiválóbb műv. szek képei. Képvásárlás bizalmi dolog! Az **EGGENBERGER-cég** 1768 óta áll fenn ez a legjobb információ